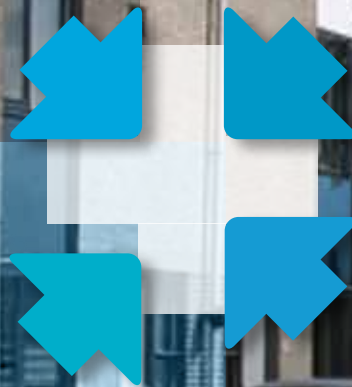

Ruimte, ook in de toekomst

 Beleidsvisie externe veiligheid

Colofon

Gemeente Alphen aan den Rijn

Projectgroep

Projectleider:

Ad Koetsier (Domaco Milieumanagement bv)

Projectgroepleden:

- Rees Hennekam (MDWH, specialist externe veiligheid)
- Peter Kunnen (gemeentelijke brandweer)
- Klaas Schoonderwoerd (RO)
- Anke van der Leek-Krieger (RO)
- Hans Oskamp (RO)
- Peter Klompen (Projectmanager Rijnhaven)
- Laurent de Jong (milieuregie)
- Inge Cappendijk (milieuregie)
- Rosanne van der Ham (Inrichting Openbare Ruimte, agendalid)
- Marcel van Dijk (Medewerker Openbare Veiligheid, agendalid)

Adviseurs:

Geert Posma (schrijver, Quintens advies en management bv), Peter Hermens (MMG Advies)

Vormgeving:

VanEckDesign, Boskoop

Titel

Beleidsvisie externe veiligheid
Gemeente Alphen aan den Rijn

-Ruimte, ook in de toekomst-

Inhoudsopgave

0.	Samenvatting	6
1.	Inleiding	10
1.1.	Externe veiligheid, waar hebben we het over?	11
1.2.	Dilemma of kans?	12
1.3.	Wettelijke taken voor de gemeente Alphen aan den Rijn	13
1.4.	Waarom een beleidsvisie externe veiligheid?	15
1.5.	Het ontstaan van deze visie	16
1.6.	De nulmeting externe veiligheid samengevat	17
2.	Toekomstvisie, de bredere context	18
2.1.	Hoe ziet Alphen aan den Rijn haar toekomst?	19
2.2.	‘Samenwerken’ is een sleutelbegrip voor externe veiligheid	20
2.3.	Visies van veiligheidspartners	20
2.4.	Wat is de beleidsruimte voor Alphen aan den Rijn?	22
3.	Ambities externe veiligheid	24
3.1.	Uitgangspunten	25
3.2.	Ambities externe veiligheid samengevat	25
3.3.	Alphen aan den Rijn is en blijft veilig	26
3.4.	Geen incidenten met grote aantallen slachtoffers in woongebieden	26
3.5.	Toepassing van het stand still beginsel	27
3.6.	Veiligheidsambities afstemmen op kwetsbaarheid	27
3.7.	Ruimte voor ontwikkeling door ‘scheiden en concentreren’	27
3.8.	Afwegingskader groepsrisico	28
4.	Van ambitie naar streefbeeld 2018	30
4.1.	Vlekkenkaart voor 2018	31
4.2.	Streefbeeld per gebiedstype voor 2018	31
5.	EV-beleid en uitvoeringsstrategie	34
5.1.	Uitgangspunten voor beleid	35
5.2.	Strategie en prioriteiten	36
5.3.	Brongericht beleid: risico’s waar mogelijk voorkómen	37
5.4.	Clusteren van risicobronnen en kwetsbare objecten	38
5.5.	Ruimtelijk beleid: scheiden en concentreren	38
5.6.	Overdrachtgerichte maatregelen	39
5.7.	Beheersing en repressieve maatregelen in geval van calamiteit	39
5.8.	Risicocommunicatie	41

Bijlagen

Bijlage 1:	Begrippenlijst	43
Bijlage 2:	Samenvatting nulmeting externe veiligheid	51
Bijlage 3:	Verwachte gevolgen voor geselecteerde gebieden	55
Bijlage 4:	Werkwijze bij behandeling van externe veiligheid relevante aanvragen	69

0. Samenvatting

Aanleiding

De gemeente Alphen aan den Rijn ondervindt met enige regelmaat dat er grenzen in zicht komen voor de verenigbaarheid van verschillende planologische functies. Veel plannen leggen een beslag op de beperkt beschikbare ruimte. Om alle gemeentelijke ambities te kunnen realiseren zal moeten worden gezocht naar goede mogelijkheden om de plannen voor woningbouw en ontwikkeling van bedrijventerreinen of infrastructuur te kunnen realiseren. Er moet voldoende *Ruimte voor de toekomst* beschikbaar blijven. Daarvoor moet efficiënt worden omgegaan met de ruimte en is er inzicht nodig in de risico's en helderheid over na te streven veiligheidsniveaus. Het College van B&W heeft daarom het initiatief genomen tot opstelling van deze beleidsvisie.

Nulsituatie

Met het uitvoeren van een nulmeting Externe Veiligheid heeft de gemeente in 2008 de actuele risico's in beeld gebracht. Samengevat laat de nulmeting zien dat een groot deel van de gemeente in het invloedsgebied ligt van één of meer risicobronnen (risicobedrijven, transportroutes of buisleidingen met aardgas). Ondanks dit gegeven vindt nergens in de gemeente een overschrijding van de wettelijke grenswaarde van het plaatsgebonden risico plaats¹. Voor een groot deel van het gemeentelijk grondgebied is er ook een goed beeld van het groepsrisico (GR) veroorzaakt door deze risicobronnen. Uit de nulmeting blijkt dat de oriënterende waarde voor het groepsrisico in de gemeente bij enkele bronnen wordt overschreden. Op basis van de nulmeting is er wettelijk geen noodzaak om actief in te grijpen in de actuele veiligheidssituatie.

Uit onderzoek blijkt echter dat de huidige bestemmingsplannen mogelijkheden bieden voor toename van externe veiligheidsrisico's. Hoewel de actuele veiligheidssituatie aanvaardbaar is, valt niet uit te sluiten dat zich door ontwikkelingen die nu planologische mogelijk zijn, een ongewenste verslechtering op kan treden. Dit geldt bijvoorbeeld voor het bedrijventerrein Rijnhaven, waar nieuwe vestiging van risicovolle activiteiten nu nog mogelijk is.

¹ De kans dat zich op een plaats over een periode van één jaar een dodelijk ongeluk voordoet; voor definitie zie pg. 12 (Bijlage 1 bevat een 'begrippen- en afkortingenlijst')

Externe veiligheid beschrijft de kans dat personen in de omgeving van een activiteit waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, slachtoffer worden van een ongeval met die stoffen. De gemeente heeft als bevoegd gezag een aantal wettelijke taken om zorg te dragen voor de veiligheid op het vlak van externe veiligheid. Bij het invullen van deze wettelijke taken heeft de gemeente een zekere beleidsruimte en keuzevrijheid. Om de kaders daarvoor helder te maken heeft het college van B&W besloten om voor dit beleidsterrein een beleidsvisie op te stellen.

Van participatietraject naar ambities

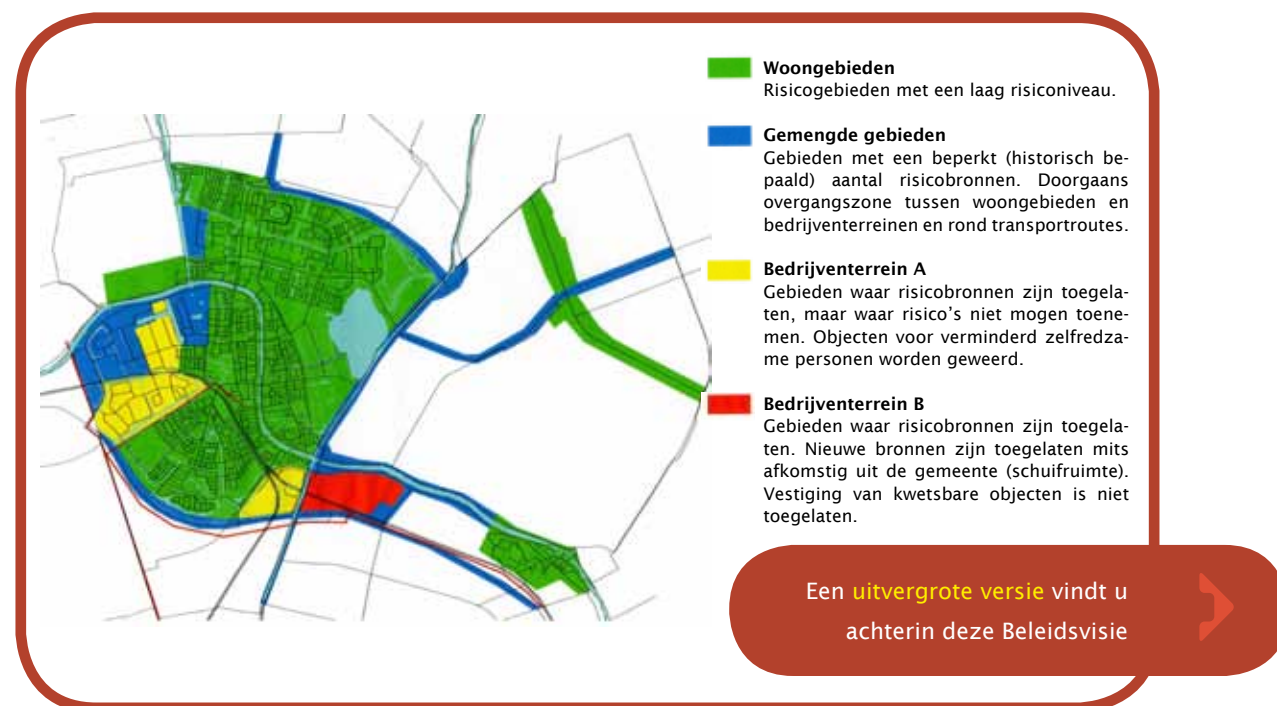
Bij het formuleren van deze Beleidsvisie is een afweging gemaakt van verschillende belangen waarbij is gezocht naar oplossingen die zoveel mogelijk recht doen aan alle belangen. In het proces van het opstellen van deze visie is overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de verschillende belangen, waaronder bewoners, woningbouwcorporaties, bedrijfsleven en andere overheden. De beleidsvisie is inhoudelijke afgestemd met alle relevante beleidsvelden binnen de stad en ook met de ontwikkelingen in de regio. De gemeente Alphen aan den Rijn beschouwt – met erkenning van de eigen verantwoordelijkheid – de zorg voor externe veiligheid bij uitstek als een gedeelde taak met haar veiligheidspartners. De veiligheidspartners zijn bij het tot stand komen van deze beleidsvisie betrokken.

De gemeente Alphen aan den Rijn formuleert de volgende ambities voor de externe veiligheid:

- De hele gemeente is en blijft veilig voor risico's van gevaarlijke stoffen.
- Er doen zich geen incidenten met gevaarlijke stoffen voor die tot grote aantallen slachtoffers leiden.
- De gemeente streeft naar toepassing van het stand still beginsel.
- Veiligheidsniveaus zijn afgestemd op de kwetsbaarheid van de functies in een deelgebied.
- De gemeente wil ruimte creëren voor ontwikkeling met behoud van veiligheid.
- De gemeente streeft ernaar dat het groepsrisico door nieuwe ontwikkelingen niet boven de oriëntatiewaarde komt.

Streefbeeld 2018

De gemeentelijke ambities zijn ruimtelijk vertaald naar een vlekkenkaart 'na te streven ruimtelijke indeling 2018'.

Figuur S.1: Vlekkenkaart met na te streven ruimtelijke indeling in 2018

De gemeente streeft er naar om het ruimtelijk beeld van de vlekkenkaart te bereiken door gebruik te maken van haar ter beschikking staande instrumenten. De strategie die de gemeente daarbij hanteert is gebaseerd op:

- Invulling van brongericht beleid op basis van de vlekkenkaart externe veiligheid.
- Implementatie van de beleidsvisie externe veiligheid via ruimtelijk beleid.
- Beheersing en repressieve maatregelen in geval van een calamiteit.
- Uitwerking van een risicocommunicatiebeleid.

Stand still

De gemeente streeft er naar dat de 'totale veiligheidssituatie' in de gemeente niet verslechtert. De totale veiligheidssituatie wordt gemeten via het plaatsgebonden risico, het groepsrisico en de invloedsgebieden. Deze ambitie wil de gemeente op het schaalniveau van het hele grondgebied realiseren. Dit betekent dat er lokaal (op daarvoor aangewezen plaatsen) onder voorwaarden ontwikkelingen worden toegelaten die ter plaatse tot een verslechtering van de veiligheidssituatie kunnen leiden indien daarmee elders een wezenlijke verbetering wordt gerealiseerd. Te denken valt een verplaatsing van risicobronnen naar een bedrijventerrein dat voldoende veiligheidsafstanden tot woongebieden heeft.

Veiligheidsambities afgestemd op kwetsbaarheid

Vanuit deze visie kiest de gemeente voor een gebiedsgerichte vertaling met 4 gebiedstypen:

1. 'Woongebieden': dit zijn risicoluwe gebieden met een laag risiconiveau.
2. 'Bedrijventerreinen': gebieden waar risicobronnen zijn toegelaten mits de gevolgen van eventuele incidenten met gevaarlijke stoffen bij deze bedrijven beperkt blijven.
3. 'Gemengde gebieden': gebieden met een beperkt (historisch bepaald) aantal risicobronnen. Deze gemengde gebieden kunnen een overgangszone zijn tussen woongebieden en bedrijventerreinen en rond transportroutes.
4. 'Buitengebied': dit is een risicoluw gebied met enkele voor het buitengebied karakteristieke risicobronnen, waaronder propaantanks.

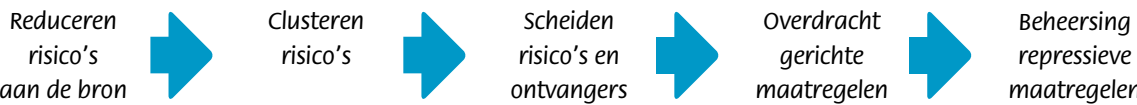
Bestaande en nieuwe situaties

Bij het realiseren van de gemeentelijke ambities maakt de gemeente onderscheid in twee situaties: nieuwe situaties en bestaande situaties. Actief inzetten op verandering van bestaande situaties zal de gemeente beperken tot gevallen waar wettelijke grenswaarden worden overschreden en waar zich bijzondere knelpunten ten aanzien van de externe veiligheid voordoen. Waar mogelijk wil de gemeente de bestaande rechtszekerheid niet aantasten. Op grond van de nulmeting ziet de gemeente dit moment geen directe noodzaak om de veiligheidsruimte van huidige risicobronnen te beperken. De gemeente wil met gebruik van de maatschappelijke dynamiek ontwikkelingen sturen in de richting die in deze beleidsvisie is aangegeven. Het bereiken van de gewenste eindsituatie is daarmee dus afhankelijk van deze maatschappelijke dynamiek.

In bijlage 4 van de beleidsvisie is een schematisch overzicht opgenomen van de werkwijze die de gemeente zal volgen bij behandeling van EV relevante vragen ervan uitgaande dat de bestemmingsplannen zijn aangepast aan deze Beleidsvisie.

Prioriteiten bij de uitvoering van beleid

De gemeente geeft de volgende prioriteiten in haar beleid ten aanzien externe veiligheid (conform de veiligheidsladder RCSM):

De prioriteit voor te nemen maatregelen neemt in beginsel af van links naar rechts: brongerichte maatregelen hebben de voorkeur. In vrijwel alle gevallen worden echter alle soorten maatregelen (al dan niet actief) getroffen. Uiteindelijke resteert een restrisico. Voor gevallen waarvoor een groepsrisicoverantwoording op grond van wet- en regelgeving verplicht is, zal de gemeente deze uitvoeren. Op grond hiervan wordt ten slotte vastgesteld of het geheel van maatregelen afdoende wordt gevonden en het restrisico acceptabel.

1. Inleiding

1.1. Externe veiligheid, waar hebben we het over ?

Externe veiligheid² beschrijft de kans dat personen in de omgeving van een activiteit waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, slachtoffer worden van een ongeval met die stoffen. Het kan daarbij gaan over risico's die ontstaan bij werken met gevaarlijke stoffen, de opslag en het vervoer ervan over weg, water en spoor en door buisleidingen. Het gaat om risico's waar personen aan blootgesteld worden zonder dat zij deel zijn van de activiteiten die deze risico's veroorzaken.

Risico's van gevaarlijke stoffen zijn met de vuurwerkramp in Enschede in het jaar 2000 in één klap op de agenda gezet. Er vielen 22 doden en ongeveer 950 gewonden. Dat deze risico's ook minder zichtbaar kunnen zijn bleek in België toen in 2004 bij graafwerkzaamheden een aardgasleiding geraakt werd en ontplofte: 16 doden en 124 gewonden. Recent is in Viareggio (Italië) een gastrein ontploft met 12 doden en meer dan 50 gewonden als gevolg. In februari 2009 is Alphen aan den Rijn opgeschrikt door een grote brand waarbij overslag naar een naastgelegen Bevi-bedrijf gelukkig is voorkómen³. Als overslag daar tot een grote brand had geleid, was er een grote kans dat ook in Alphen aan den Rijn slachtoffers zouden zijn gevallen.

Mede door ongevallen met gevaarlijke stoffen is het landelijke risicobeleid dusdanig aangescherpt dat activiteiten met gevaarlijke stoffen gemeenten voor dilemma's kunnen plaatsen. Is de veiligheid wel voldoende gegarandeerd? In onderstaand kader is ter illustratie een vergelijking gemaakt van de risico's van gevaarlijke stoffen ten opzichte van andere risico's.

In 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) vastgesteld als belangrijk wettelijk kader voor externe veiligheid. Dit besluit geeft definities voor diverse begrippen (zie kader op pagina 12) en geeft aan welke bedrijven (inrichtingen) voor externe veiligheid van belang zijn. Ook wijst het besluit een aantal activiteiten aan die moeten worden beschermd tegen risico's van inrichtingen, de zogenaamde kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten⁴. Het besluit legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Bijvoorbeeld rondom chemische fabrieken, opslagplaatsen van gevaarlijke stoffen, LPG tankstations en spoorwegemplacementen. In art. 12 en 13 van het Bevi is de verantwoordingsplicht vastgelegd voor het groepsrisico.

² Externe Veiligheid is een terrein met veel 'technische termen'. Bijlage 1 bevat een begrippen- en afkortingenlijst.

³ Een 'Bevi-bedrijf' is een bedrijf waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen van toepassing is. Vanuit de optiek externe veiligheid zijn dit risicobedrijven.

⁴ In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van gebruikte begrippen en afkortingen.

DEFINITIE

(uit Besluit externe veiligheid inrichtingen):

- **externe veiligheid:** kans om buiten een inrichting te overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

1.2. Dilemma of kans?

De gemeente Alphen aan den Rijn wil in de periode tot 2018 een aantal woningbouwlocaties realiseren. Tegelijk wil de gemeente er zorg voor dragen dat er voldoende werkgelegenheid is. Deels in de huidige bebouwingscontour (Stationsgebied, Rijnhaven Oost) en deels mogelijk daarbuiten. Daarmee komen meer mensen in het invloedgebied van bedrijven te wonen. Dit kan leiden tot dilemma's wanneer locaties met veel mensen en risicobronnen meer in elkaars nabijheid komen te liggen. De vraag is of en hoe de verschillende ruimtelijke plannen op een veilige manier met elkaar te combineren zijn en blijven. Een zorgvuldige afweging is daarbij op zijn plaats.

Met het vastleggen van duidelijke veiligheidsambities geeft de gemeente Alphen aan den Rijn een antwoord op dit dilemma. Daarmee legt de gemeente het speelveld vast voor toekomstige ruimtelijke ontwikkeling.

Illustratie: hoe groot zijn risico's van gevaarlijke stoffen in vergelijking tot andere risico's

Activiteit	kans op overlijden per jaar
Getroffen door neerstortend vliegtuig	1 op 10 miljoen
Sterven door bijensteek	1 op 5,5 miljoen
Getroffen door bliksem	1 op 2 miljoen
(norm Plaatsgebonden Risico 1 op 1 miljoen)	
Werken in gemiddeld bedrijf	1 op 77.000
Lopen in het verkeer	1 op 54.000
Sigaret roken (pakje per dag)	1 op 200

Een mens heeft risico's meer of minder zelf in de hand. De kans om getroffen te worden door de bliksem of een neerstortend vliegtuig is aanzienlijk minder te beïnvloeden dan de kans op overlijden ten gevolge van roken.

DEFINITIE

(uit Besluit externe veiligheid inrichtingen):

- **plaatsgebonden risico**: risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is.

1.3. Wettelijke taken voor de gemeente Alphen aan den Rijn

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Het Bevi legt vast hoe gemeenten en provincies als bevoegd gezag moeten omgaan met risico's voor mensen die buiten een bedrijf met gevaarlijke stoffen verblijven. Daarbij heeft het bevoegd gezag de taak om er op toe te zien dat veiligheidsafstanden tot bedrijven worden bepaald en dat de wettelijk vastgelegde grenswaarden daarvoor worden nageleefd.

Daarnaast legt het Bevi aan het bevoegd gezag de verplichting op om het groepsrisico te verantwoorden wanneer dat wijzigt, bijvoorbeeld ten gevolge van veranderingen van risicobronnen of personendichtheid in de omgeving.

Circulaire risiconormering transport van gevaarlijke stoffen

Analoog aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen is de Circulaire risiconormering transport van gevaarlijke stoffen in 2004 vastgesteld. Deze circulaire, die op termijn zal worden omgezet in het Besluit transport externe veiligheid (Btev) geeft eenzelfde afwegingskader voor het transport van gevaarlijke stoffen.

Circulaires m.b.t. transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Voor de veiligheid van transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen heeft VROM twee circularis uitgebracht: de circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgasleidingen' uit 1984 en de circulaire 'bekendmaking van beleid ten behoeve van zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen' uit 1991. Deze circularis geven onder meer veiligheidsafstanden aan. Naar verwachting zullen deze circularis in 2009 vervangen worden door een nieuwe AMvB, het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Ruimtelijke ordening

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft als bevoegd gezag voor ruimtelijke ordening en milieu volgens het Bevi en de circulaire, de taak om er mede voor te zorgen dat de kans op incidenten zo klein mogelijk is en het schadelijke effect van eventuele incidenten zo klein mogelijk. De gemeente heeft hiervoor diverse mogelijkheden. Eenvoudig samengevat kan de gemeente dit doen via ruimtelijk beleid (bijvoorbeeld risicobronnen en 'risicoontvangers' scheiden), via brongericht beleid (milieuvergunningen, vestigingsbeleid) en via rampenbestrijding (beperken van de gevolgen van een incident door een adequate hulpverlening). Het Bevi is van toepassing op een aantal besluiten, dat genomen wordt op grond van de Wet milieubeheer (o.a. art. 8.1 en 8.4; vergunningverlening), de Wet ruimtelijke ordening (bestemmingsplan, wijzigingen en vrijstellingen) en de Woningwet (art. 11 vrijstellingsbepalingen).

DEFINITIE

(uit Besluit externe veiligheid inrichtingen):

- **groepsrisico**: cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is.

Externe veiligheid speelt een steeds belangrijkere rol in de Ruimtelijke Ordening. Mede door de trend tot verdichting van het bebouwd gebied verblijven steeds meer mensen dicht bij risicobronnen waardoor het groepsrisico kan toenemen. Bij ruimtelijke plannen die leiden tot een toename van het groepsrisico is daarvoor een wettelijke verantwoordingsplicht voor het groepsrisico vastgelegd.

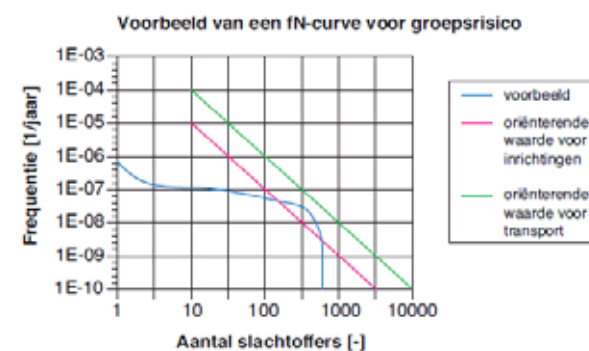
De belangrijkste wettelijke taken

Kort samengevat komen de wettelijke verplichtingen voor de gemeente als bevoegd gezag op het volgende neer:

- Voor het plaatsgebonden risico geldt een wettelijke grenswaarde van 10^{-6} per jaar. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt deze waarde als richtwaarde. De gemeente heeft de taak er voor te zorgen dat deze grenswaarden niet worden overschreden.
- Voor het groepsrisico heeft de gemeente als bevoegd gezag de verplichting om een toe- of afname van het groepsrisico te verantwoorden.
- De gemeente is verplicht de risico's te inventariseren en te registreren in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) en het ISOR. De gemeente levert daarmee basis gegevens voor de provinciale risicokaart.

Toelichting: groepsrisico (GR)

Het groepsrisico wordt uitgedrukt in de kans dat een bepaald aantal personen tegelijk tengevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen komt te overlijden. Het verband tussen kans en aantal slachtoffers wordt berekend met een QRA en weergegeven in een fN-curve (uit: TNO bouw en ondergrond).

Het groepsrisico is afhankelijk van de personendichtheid op een plaats en de verblijftijd per dag van die personen. Bij de berekening wordt uitgegaan van de aantallen personen die op grond van het bestemmingsplan ter plaatse *kunnen* zijn. Dat is dus inclusief geprojecteerde kwetsbare objecten.

Voor het GR is geen wettelijke norm vastgelegd, maar is een oriënterende waarde (OW) vastgesteld. Het GR is vooral ontwikkeld om het gemeentebestuur gereedschap in handen te geven om een mening te vormen over de kans op maatschappelijke ontwrichting ten gevolge van een incident met gevaarlijke stoffen. Het gemeentebestuur heeft een wettelijke verantwoordingsplicht bij toename van het GR ten gevolge van toename van personendichtheid of externe veiligheidsbronnen.

- Voor buisleidingen gelden de risicoafstanden genoemd in de Circulaire buisleidingen. De gemeente heeft de taak om te zorgen dat deze worden gerealiseerd en dat de beoordeling en verantwoording van het GR wordt uitgevoerd.
- Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg kan de gemeente een routing vaststellen met daarbij een ontheffingsstelsel.
- In verband met de verantwoording van het groepsrisico is er een wettelijke plicht om advies aan te vragen bij de regionale brandweer ten aanzien zelfredzaamheid en rampenbestrijding.

1.4. Waarom een beleidsvisie externe veiligheid?

Beleidsmatig: ambities en keuzen liggen vast

Een beleidsvisie externe veiligheid concretiseert de ambities van de gemeente ten aanzien van externe veiligheid. Daarmee geeft deze beleidsvisie per locatie en functie een afwegingskader om externe veiligheid op een consistente manier mee te laten wegen in de besluitvorming. Ook geeft de beleidsvisie aan welke maatregelen nodig zijn om het gewenste niveau van veiligheid in de gemeente Alphen aan den Rijn te verkrijgen.

Juridisch : één helder toetsingskader

Het Bevi en de Circulaires over transport en buisleidingen verplichten de gemeente om externe veiligheid mee te wegen bij het verlenen van vergunningen aan Bevi-bedrijven of het ontwikkelen van ruimtelijke plannen. De wijze waarop deze toetsing aan externe veiligheid moet plaatsvinden is in het Bevi en de circulaire vastgelegd. De in voorbereiding zijnde Btev en Bevb sluiten qua systematiek aan bij het Bevi. De gemeente heeft daarbij de vrijheid keuzes te maken. Deze keuzes hebben te maken met het vaststellen van veiligheidsniveaus in de gemeente, het al dan niet toelaten van risico's of kwetsbare objecten in bepaalde gebieden en het vaststellen van routing van gevaarlijke stoffen. Met deze keuzes bepaalt de gemeente aan welke risico's de mensen in de gemeente mogen worden blootgesteld, binnen de grenzen die de regelgeving toelaat.

Door een beleidsvisie externe veiligheid vast te stellen kan de gemeente een aantal afwegingen integraal maken en juridisch vastleggen. Dit voorkomt dat zich ontwikkelingen voordoen die vanuit het oogpunt van externe veiligheid ongewenst zijn en vereenvoudigt de afweging van de gemeente in individuele gevallen. Dat geldt in het bijzonder voor de zogenaamde verantwoordingsplicht groepsrisico.

Communicatief: duidelijkheid voor bedrijven en burgers

De beleidsvisie externe veiligheid is een bouwsteen voor de structuurvisie die de gemeente op grond van de Wet ruimtelijke ordening gaat opstellen en daarmee ook voor bestemmingsplannen. De beleidsvisie is daarmee een document dat voor burgers, bedrijven en alle andere betrokkenen helderheid geeft over de vraag welke doelen de gemeente nastreeft op het vlak van externe veiligheid en hoe de gemeente die doelen wil realiseren.

Nieuwe externe veiligheidsknelpunten voorkómen

De Milieudienst West-Holland heeft met een verkennende studie bekeken in hoeverre nieuwe risicovolle activiteiten (waaronder vestiging van Bevi-bedrijven) en de vestiging van kwetsbare objecten binnen de geldende relevant bestemmingsplannen mogelijk zijn. Uit deze verkenning blijkt dat zich op grond van nu geldende bestemmingsplannen ontwikkelingen kunnen voltrekken die tot nieuwe externe veiligheidsknelpunten kunnen leiden.

Een aantal bestemmingsplannen biedt ruimte voor nieuwe vestiging of uitbreiding van risicovolle activiteiten. Tegelijk is ook de vestiging van kwetsbare objecten (met verminderd zelfredzame personen) in de nabijheid van risicobronnen niet altijd adequaat geregeld. Met deze beleidsvisie legt de gemeente de basis om dergelijke ongewenste ontwikkelingen te voorkomen. De gemeente zal daartoe de haar ter beschikking staande instrumenten inzetten.

1.5. Het ontstaan van deze visie

De gemeente Alphen aan den Rijn ondervindt met enige regelmaat dat er grenzen in zicht komen voor de verenigbaarheid van verschillende planologische functies. Veel plannen leggen een beslag op de beperkt beschikbare ruimte en leiden in een bepaald gebied tot verhoging van risico's. Om alle gemeentelijke ambities te kunnen realiseren zal moeten worden gezocht naar goede mogelijkheden om de plannen voor woningbouw en ontwikkeling van bedrijventerreinen of infrastructuur te kunnen realiseren. Om die vraag te kunnen beoordelen is er inzicht nodig in de risico's en is er helderheid nodig over na te streven veiligheidsniveaus. Het College van B&W heeft daarom het initiatief genomen tot opstelling van deze beleidsvisie.

Via het uitvoeren van een nulmeting Externe Veiligheid heeft de gemeente in 2008 de actuele risico's in beeld gebracht. Deze nulmeting is uitgevoerd door een ambtelijke projectgroep met medewerking van de Brandweer en de Milieudienst West-Holland.

Op basis van de nulmeting hebben discussies plaatsgevonden over het te voeren beleid binnen de gemeente. Daarbij zijn werksessies georganiseerd met het college, met de raadscommissie en met betrokkenen (burgers en bedrijfsleven van Alphen aan den Rijn). Deze visie is mede tot stand gekomen met de opgedane kennis uit deze discussies en de naar voren gebrachte meningen van college, raadsleden, inwoners en bedrijven.

1.6. De nulmeting externe veiligheid samengevat

De nulmeting externe veiligheid is een brede inventarisatie van de stand van zaken. Deze bevat naast een kaartbeeld met risicocontouren rond risicobronnen ook een samenvatting van de stand van vergunningverlening, transport van gevaarlijke stoffen, doorvertaling van externe veiligheid naar ruimtelijke plannen, benodigde externe veiligheidssaneringen en een overzicht van de uitvoeringsorganisatie. In bijlage 2 is een samenvatting opgenomen van de inventarisatie van risico's zoals bekend in maart 2008.

Kort samengevat laat de nulmeting zien dat een groot deel van de gemeente in het invloedsgebied ligt van één of meer risicobronnen (risicobedrijven, transportroutes of buisleidingen met aardgas). Ondanks dit gegeven vindt nergens in de gemeente een overschrijding van de wettelijke grenswaarde van het plaatsgebonden risico plaats. De huidige situatie maakt het dus niet noodzakelijk tot sanering over te gaan.

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft te maken met beperkt vervoer van gevaarlijke stoffen over de Rijn (geen risicocontouren) en de Gouwe en geen vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor. Alphen aan den Rijn heeft verder te maken met het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, bijvoorbeeld voor beleving van bedrijven en LPG tankstations. De provinciale wegen rondom Alphen aan den Rijn zijn bovendien alle door de provincie aangewezen als route voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Dit betekent dat Alphen aan den Rijn bij haar ruimtelijke ontwikkeling rekening zal moeten houden met de risico's van deze wegen. Overigens lijken deze gevolgen, gelet op het beperkte vervoer van gevaarlijke stoffen over deze wegen, beperkt.

Voor een groot deel van het gemeentelijk grondgebied is er ook een goed beeld van het groepsrisico (GR) veroorzaakt door deze risicobronnen. Uit de nulmeting blijkt dat de oriënterende waarde voor het groepsrisico in de gemeente bij enkele bronnen wordt overschreden. Dit betreft in alle gevallen LPG tankstations en buisleidingen. Uit het gegeven dat nergens in de gemeente de grenswaarde van het PR en in een beperkt aantal gevallen de oriënterende waarde van het groepsrisico wordt overschreden, concludeert de gemeente dat er geen sprake is van grote veiligheidsknelpunten.

Naast de bestaande bedrijfsactiviteiten met risico's voor de omgeving is uitbreiding mogelijk van risicovolle activiteiten binnen de gemeente Alphen aan den Rijn. De huidige bestemmingsplannen bieden hiervoor mogelijkheden. De nulmeting geeft dus een momentopname van de huidige situatie, eventuele uitbreidingen in de toekomst zijn er (logischerwijs) niet in opgenomen. Op bedrijventerrein Rijnhaven is bijvoorbeeld de nieuwe vestiging van risicovolle activiteiten in beginsel mogelijk.

Vanuit de omliggende gemeenten zijn er geen vermeldenswaardige externe veiligheidsinvloeden op het grondgebied van de gemeente Alphen aan den Rijn.

2. Toekomstvisie, de bredere context

2.1. Hoe ziet Alphen aan den Rijn haar toekomst?

Het Gemeentebestuur van Alphen aan den Rijn heeft in 2005 een visie vastgesteld op de toekomst van de gemeente. De horizon voor de visie is gesteld op 2018 (Stadsvisie 'Alphen 2018'). Na uitgebreide gesprekken met inwoners, bedrijven en andere betrokkenen is de visie "Alphen 2018" tot stand gekomen als resultaat van de zoektocht 'wat de stad wil'. In deze visie is vastgelegd dat Alphen in 2018 'vooral een woonstad is, uniek door zijn ligging aan de Oude Rijn, midden in het Groene Hart, op een relatief korte afstand van de vier grote steden in de Randstad met al hun voorzieningen'.

Uit: Stadsvisie Alphen 2018

De gemeente zet vooral in op een goede bereikbaarheid, waardoor voorzieningen en functies die zich minder goed verdragen met het specifieke karakter van het Groene Hart voor haar burgers toegankelijk blijven.

De gemeente streeft naar groene en veilige woongebieden waar naast een goed voorzieningenniveau ook een dorps karakter kan gelden. Qua bedrijvigheid zet de gemeente in op 'flexibele veranderbaar ingerichte bedrijventerreinen, die groen en veilig zijn'.

Alphen aan den Rijn wil de ontwikkeling van ca 30 ha. nieuw bedrijventerrein combineren met de bouw van 5.500 woningen binnen de contour en ca. 8.000 - 10.000 woningen buiten de huidige stadscontouren. Uitgangspunt is dat Alphen 'voor de eigen bevolking wil zorgen', zowel in termen van werkgelegenheid, voorzieningen als woonmogelijkheden.

Naast de Visie Alphen 2018 werkt de gemeente Alphen aan den Rijn in het regionale samenwerkingsproject Oude Rijnzone aan revitalisering van dit gebied. De inzet is gericht op duurzaam en efficiënt ruimtegebruik voor wonen en werken en een juiste infrastructurele ontsluiting, in samenhang met behoud en versterking van de openheid van het landschap. De ruimtelijke kwaliteit van het Groene Hart moet daarbij versterkt worden.

Voor het ontwikkelen van bedrijventerreinen wordt uitgegaan van de volgende prioriteiten (conform de SER ladder): eerst herstructureren, verhoging van de ruimteproductiviteit op bestaande terreinen en waar nodig uitbreiden. Hierbij streven de partijen er naar om de ruimtelijke kwaliteit en economische vitaliteit te vergroten met behoud van cultuurhistorische en landschappelijke waarden. In de 'bestuurlijke redeneerlijn' is de visie op toekomstige ontwikkelingen als volgt verwoord:

- Het bedrijventerrein Rijnhaven wordt geherstructureerd en voor een klein deel getransformeerd naar wonen. Gedacht wordt aan woningbouw voor 400-600 woningen aan de oostzijde van de Rijnhaven.
- Voor Rijnhaven wordt gestreefd naar een evenwichtig woon-werk milieu.
- In het gebied Prinsenschouw wordt een hoogwaardig bedrijventerrein ontwikkeld met ook ruimte voor hmc-bedrijven⁵.
- Voor het gebied Gnephoek is voorzien dat de zuidelijke bebouwingsrand transformeert naar wonen.

2.2. 'Samenwerken' is een sleutelbegrip voor externe veiligheid

In de Stadsvisie legt de gemeente de visie neer dat hechte samenwerking op verschillende schaalniveaus van grote betekenis is. Op een regionaal schaalniveau gaat de stadsvisie uit van een 'taakverdeling', waarbij de gemeente Alphen aan den Rijn 'wonen' als hoofdthema heeft en de bedrijvigheid voor een goed deel in de regio wordt ingevuld.

De gemeente Alphen aan den Rijn realiseert zich dat externe veiligheid een beleidsterrein is waar bij verschillende disciplines aan bod moeten komen. Belangrijke inhoudelijke aandachtsgebieden zijn de ruimtelijke ordening, het milieubeleid en de hulpverlening. Samenwerking tussen partijen die op deze terreinen een sleutelrol vervullen is daarom van grote betekenis.

Daarnaast is het duidelijk dat veiligheid niet ophoudt aan de gemeentegrens. Afstemming met de omliggende gemeenten en regionale partijen is voor het externe veiligheidsbeleid van grote betekenis.

2.3. Visies van veiligheidspartners

De gemeente realiseert zich dat externe veiligheid (omgaan met gevaarlijke stoffen) bij uitstek een onderwerp is waar samenwerking en een samenspel tussen verschillende thema's aan de orde is. Deze visie is daarom afgestemd met samenwerkingspartners, zowel binnen de gemeente als in de regio. De belangrijkste zijn: de Milieudienst West-Holland (waarin de gemeente samenwerkt met buurgemeenten), buurgemeenten, de regionale brandweer, de provincie Zuid-Holland en de rijksoverheid. Een aantal samenwerkingspartijen heeft een eigen externe veiligheidsvisie opgesteld.

Rijksoverheid: visie vervoer gevaarlijke stoffen

Het Rijk is al enige jaren bezig met de ontwikkeling van het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen. Dit basisnet moet de doorvoer van gevaarlijke stoffen voor de langere termijn garanderen en tevens duidelijkheid verschaffen aan gemeenten over het vervoer en de eventuele belemmeringen die dat oproept

⁵ HMC bedrijven: dit zijn bedrijven vanaf milieucategorie 4 volgens de VNG uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering'.

voor de ruimtelijke ontwikkelingen. Intussen ligt er een voorstel voor het Basisnet weg (rijkswegen) en het Basisnet water (rijkswateren). Een voorstel voor het Basisnet Spoor volgt eind 2009. Aangezien het spoor door Alphen aan den Rijn niet wordt gebruikt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, levert dat geen knelpunten op.

Rijksoverheid: visie buisleidingen

Voor buisleidingen geldt nu nog de Circulaire Buisleidingen uit 1984, waarin veiligheidsafstanden worden gegeven. Het is al enige tijd de bedoeling dat deze circulaire wordt vervangen door het Besluit externe veiligheid buisleidingen, waarmee het aspect externe veiligheid op dezelfde manier zal worden beoordeeld als inrichtingen en transportroutes.

Het lijkt erop dat de gevolgen van het besluit beperkt zullen zijn. De aandachtsgebieden worden zullen groter worden en brengt met zich mee dat er bij ruimtelijke ontwikkelingen meer rekening gehouden moet worden met deze leidingen. De PR en de GR verantwoordingsplicht gaan dan ook gelden voor buisleidingen. De afstanden van de circulaire voldoen, met uitzondering van één situatie waarvoor aandacht noodzakelijk is (zie nulmeting).

Provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland heeft haar beleid op het gebied van externe veiligheid neergelegd in de nota "risico's in balans", die in juli 2006 door Provinciale Staten is vastgesteld. De nota geeft, zoals de titel aangeeft, invulling aan de afweging tussen de risico's van activiteiten en de ruimtelijke ontwikkelingen. De nota formuleert een vijftal kernpunten van beleid, die het uitgangspunt van de nota vormen. Deze kernpunten zijn:

- Het ontstaan van nieuwe knelpunten moet worden voorkomen
- De eigen verantwoordelijkheid van bedrijven (om risico's te voorkomen of te beperken) wordt gestimuleerd
- Bestaande knelpunten worden gesaneerd
- Er wordt zorgvuldig over de risico's gecommuniceerd
- De kwaliteit en de samenwerking bij de uitvoering van de hulpverlening wordt bevorderd

Milieudienst West-Holland

De Milieudienst West-Holland heeft voor samenwerkingsverband Holland-Rijnland de Omgevingsvisie Externe Veiligheid Holland-Rijnland opgesteld (maart 2008). De visie geeft een streefbeeld voor externe veiligheid en geeft een agenda voor hoe dit streefbeeld zal worden bereikt.

Hierbij staan de volgende uitgangspunten centraal:

- Streven naar *optimale veiligheid*. Dit is het niveau van veiligheid, dat voldoende bescherming biedt aan de inwoners van Holland Rijnland en de economische en ruimtelijke ontwikkelingen niet onnodig belemmert.
- Uitvoeren van een *gebiedsgerichte benadering*, waarbij er per gebied, afhankelijk van het gebruik, een ander niveau van veiligheid wordt nagestreefd.
- Voor *woongebieden* wordt een hoger niveau van veiligheid nagestreefd dan het wettelijke minimum.
- Beheersen van risico's door het creëren van afstand tussen risicoveroorzakers en kwetsbare bestemmingen. Het clusteren van risicovolle activiteiten kan daarbij behulpzaam zijn.

- *Aanwijzen van industrieterreinen voor risicovolle bedrijven* maakt het mogelijk die industrieterreinen optimaal in te richten voor de aan- en afvoer van gevaarlijke stoffen en voor het bestrijden van eventuele ongevallen met die gevaarlijke stoffen.
- Bij het aanwijzen van industrieterreinen wordt aangegeven of deze *speciaal bestemd zijn voor Bevi-bedrijven*, maar ook of er op het terrein (beperkt) kwetsbare objecten worden toegelaten.
- Iedere gemeente stelt een routing voor het vervoer van gevaarlijke stoffen vast.
- Geen *LPG-tankstations* binnen woongebieden toelaten.
- Het nemen van verantwoordelijkheid door de bedrijven zal daarom worden gestimuleerd.
- Zorgvuldig over risico's te communiceren.
- De visie van Holland Rijnland geeft een afwegingskader voor de verantwoording van dat groepsrisico.

Regionale Brandweer

De visie van de Regionale Brandweer Holland Midden sluit goed aan bij de Omgevingsvisie van de Milieudienst West-Holland. Tijdens het proces van het ontwikkelen van de Omgevingsvisie heeft veelvuldig afstemming plaatsgevonden tussen de regionale brandweer en de Milieudienst over de inhoud van de visie. De visie van de brandweer gaat voorts in op de wijze waarop de adviestaak van de regionale brandweer, zoals die in het Bevi en de Circulaire is opgenomen, moet worden vormgegeven.

2.4. Wat is de beleidsruimte voor Alphen aan den Rijn?

In het overheidsbeleid en in wet- en regelgeving zijn al veel zaken vastgelegd wat betreft het externe veiligheidsbeleid waar ook de gemeente Alphen aan den Rijn zich aan moet conformeren. Op gemeentelijk niveau zijn echter nog belangrijke keuzes mogelijk. Deze keuzes hebben betrekking op de toepassing van de normering, de risicobronnen, de ruimtelijke ordening en de hulpverlening.

Keuzes t.a.v. de toepassing van de normering

Het Bevi en de Circulaires voor vervoer van gevaarlijke stoffen en buisleidingen kennen een gedeeltelijke beleidsvrijheid als het gaat om de toepassing van de normering. Het plaatsgebonden risico is hierin een harde norm, maar de gemeente kan voor haar grondgebied, mits goed gemotiveerd, veiligheidsniveaus vaststellen, die strenger zijn dan wat de regelgeving aangeeft. Ook kan de gemeente keuzes maken in wat als een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object wordt aangemerkt buiten wat al in het Bevi is aangegeven en in de wijze van verantwoording van het groepsrisico.

Keuzes t.a.v. de risicobronnen

Bedrijvigheid en transport van gevaarlijke stoffen veroorzaken altijd risico's. Het zou mooi zijn als in de hele gemeente een verwaarloosbaar risiconiveau geldt, maar dat is niet haalbaar. Aardgas- en transportleidingen zijn nodig, evenals transportwegen voor gevaarlijke stoffen. Bedrijvigheid en gevaarlijke stoffen zijn een niet weg te denken en essentieel onderdeel van de maatschappij. De gemeente kan (en wil) niet kiezen voor het geheel uitbannen van alle risicobronnen. De gemeente kan echter wel sturing geven aan de aard en de locatie van activiteiten met gevaarlijke stoffen, de omvang van acceptabele risico's en het aanbrengen van risicoreducerende maatregelen bij de bronnen.

Keuzes t.a.v. de ruimtelijke ordening

De ruimtelijke ordening is een belangrijk instrument voor externe veiligheid. Ruimtelijke ordening bepaalt hoe risicobronnen en risico-ontvangers ruimtelijk ten opzichte van elkaar gelegen zijn, of zich beperkt zelfredzame personen in de buurt van een risicobron bevinden en of er goede ontluchting-mogelijkheden zijn en de hulpdiensten een risicobron goed kunnen bereiken. Door goed ruimtelijk te plannen kunnen de risico's voor een belangrijk deel worden beperkt.

Keuzes t.a.v. de hulpverlening en rampenbestrijding

Burgemeester en Wethouders zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de hulpverlening binnen de gemeente. De hulpverlening is belangrijk als het gaat om het bestrijden van incidenten en het voorkomen van slachtoffers als een incident zich voordoet. Daartoe moeten de hulpdiensten voorzien zijn van adequate mogelijkheden om op te treden. Hiertoe behoort ook de beschikking over adequate brandbestrijdingsmiddelen, aanvalsplannen, toegangsroutes etc.

Keuzes over hoe om te gaan met bestaande bronnen

De momenteel aanwezige risicobronnen in de gemeente zijn in 2008 in beeld gebracht met een nulmeting. Hieruit blijkt dat er weliswaar sprake is van een aantal bedrijven met grote invloedsgebieden, maar dat het plaatsgebonden risico binnen de wettelijke grenzen valt. De gemeente hoeft dus niet op korte termijn over te gaan tot het saneren van bepaalde bronnen of de omgeving van die bronnen om het veiligheidsniveau binnen de wettelijke grenzen te brengen. Het groepsrisico voor activiteiten van bedrijven varieert van zeer laag tot overschrijding van de oriëntatiewaarde.

Welke keuze voor bestaande bronnen wordt gemaakt is afhankelijk van de ambities op het gebied van externe veiligheid van de gemeente. In de volgende hoofdstukken zal dit verder worden uitgewerkt.

3. Ambities externe veiligheid

Deze beleidsvisie externe veiligheid legt de gemeentelijke ambities vast voor externe veiligheid. Die ambities zijn niet los te zien van andere ambities voor de ontwikkeling van Alphen aan den Rijn zoals de ambities om woningen te bouwen en bedrijvigheid te laten ontwikkelen. Tegelijk is de speelruimte van de gemeente Alphen aan den Rijn beperkt tot die onderwerpen waar de gemeente zelf vanuit haar eigen verantwoordelijkheid keuzen kan maken.

Bij het formuleren van de beleidsvisie externe veiligheid is een afweging gemaakt van verschillende belangen waarbij is gezocht naar oplossingen die zoveel mogelijk recht doen aan alle belangen. In het proces van het opstellen van deze visie is overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de verschillende belangen, waaronder bewoners, woningbouworganisaties, bedrijfsleven en andere overheden.

3.1. Uitgangspunten

Met de stadsvisie Alphen 2018 heeft de gemeente een uitgebreid traject doorlopen om lijnen uit te zetten naar de toekomst. Daarvoor is een breed draagvlak gecreëerd. Samengevat is het gewenste toekomstperspectief er een van een veilige en prettige woonstad met goede verbindingen naar de omgeving. Veel inwoners werken elders en maken gebruik van voorzieningen van omliggende grote gemeenten. De stadvisie heeft een aantal inhoudelijke noties opgeleverd die aan de basis staan van de visie op externe veiligheid:

1. De gemeente is een middelgrote woonstad met goede verbindingen naar de omgeving die ruimte wil bieden voor kwalitatief hoogwaardig en veilig wonen.
2. De gemeente streeft naar werkgelegenheid die past bij een stad met een accent op de woonfunctie.
3. Om ruimte te geven aan de woonfunctie zal er in toenemende mate behoefte zijn aan ruimte waar het schoon en veilig is; daarom wil de gemeente het ruimtebeslag van risicobronnen niet verder laten toenemen.
4. Aansluitend op de stadsvisie Alphen 2018 is het de ambitie om bedrijventerreinen te realiseren die veilig zijn.

Daarnaast is er als uitgangspunt voor gekozen om bestaande situaties niet actief te gaan veranderen. Op grond van de nulmeting externe veiligheid heeft de gemeente de conclusie getrokken dat er op dit moment geen noodzaak is om actief in bestaande situaties te interveniëren.

3.2. Ambities externe veiligheid samengevat

Samengevat heeft de gemeente Alphen aan den Rijn met deze externe veiligheidsbeleidsvisie de volgende ambities:

1. De hele gemeente is en blijft veilig voor risico's van gevaarlijke stoffen.
2. Er doen zich geen incidenten met gevaarlijke stoffen voor die tot grote aantallen slachtoffers leiden.
3. De gemeente streeft naar toepassing van het stand still beginsel.
4. Veiligheidsniveaus zijn afgestemd op de kwetsbaarheid van de functies in een deelgebied.
5. De gemeente wil ruimte creëren voor ontwikkeling met behoud van veiligheid.
6. De gemeente streeft ernaar dat het groepsrisico door nieuwe ontwikkelingen niet boven de oriëntatiewaarde komt.

3.3. Alphen aan den Rijn is en blijft veilig

Voor het plaatsgebonden risico is een wettelijke grenswaarde vastgelegd. Uit de nulmeting externe veiligheid die is uitgevoerd (bijlage 2) blijkt dat de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico nergens in de gemeente wordt overschreden. De gemeente zal er op toe zien dat dit ook in de toekomst niet het geval zal zijn.

Naast het plaatsgebonden risico is in de wet- en regelgeving het groepsrisico als veiligheidsnorm opgenomen. Voor het groepsrisico is geen wettelijk geldende norm vastgelegd, maar is een oriëntatiewaarde vastgesteld. De gemeente zal vastleggen welk 'adequaat' veiligheidsniveau ten aanzien van het groepsrisico wordt nagestreefd en hoe dat wordt verantwoord (zie par. 3.8).

3.4. Geen incidenten met grote aantallen slachtoffers in woongebieden

De gemeente heeft de ambitie om een veiligheidsniveau te realiseren waarbij zich geen incidenten kunnen voordoen met méér dan 10 dodelijke slachtoffers in woongebieden⁶.

Bij de ontwikkeling van nieuwe kwetsbare objecten in woongebieden binnen het invloedsgebied van een bestaande bron, waar zich een incident met meer dan 10 doden kan voordoen, zal de gemeente per initiatief en project bij toename van het GR een afweging maken en hierover een beargumenteerd besluit nemen waarbij de volgende uitgangspunten worden betrokken:

- De zelfredzaamheid moet voldoende gewaarborgd zijn (bijvoorbeeld via waarschuwingssystemen, ontvluchtingmogelijkheden).
- Toename van de omvang van de personendichtheid: wordt niet toegelaten wanneer tevens de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt overschreden.
- Stedenbouwkundige en inrichtingstechnische maatregelen: alle technisch, financieel en organisatorisch haalbare voorzieningen worden in dit scenario getroffen.
- Signalering en inzet hulpdiensten: technisch, financieel en organisatorisch haalbare systemen voor vroegtijdige signalering van een incident en effectieve inzet van hulpdiensten worden gerealiseerd.'

Bij gevallen waar het groepsrisico groter is dan 0,01 keer de oriëntatiewaarde, gebeurt dit in het kader van de verantwoording groepsrisico; bij gevallen waar het groepsrisico kleiner is dan 0,01 keer de oriëntatiewaarde, gebeurt dit per besluit van het college.

⁶ Hiermee wordt bedoeld dat er in woongebieden maximaal 10 dodelijke slachtoffers mogen vallen als gevolg van een calamiteit met gevaarlijke stoffen. De kans waarbij deze 10 dodelijke slachtoffers vallen ligt tussen $1 \cdot 10^{-5}$ en $1 \cdot 10^{-9}$ bij inrichtingen en tussen $1 \cdot 10^{-4}$ en $1 \cdot 10^{-8}$ bij het transport van gevaarlijke stoffen.

3.5. Toepassing van het stand still beginsel

De gemeente heeft de ambitie om er zorg voor te dragen dat de 'totale veiligheidssituatie' in de gemeente niet verslechterd. Daarbij richt de gemeente zich op zowel het plaatsgebonden risico, het groepsrisico als de invloedsgebieden. Deze ambitie wil de gemeente op het schaalniveau van de hele gemeente realiseren. Dit betekent dat er lokaal (op daarvoor aangewezen plaatsen) onder voorwaarden ontwikkelingen worden toegelaten die ter plaatse tot een verslechtering van de veiligheidssituatie kunnen leiden indien daarmee elders een wezenlijke verbetering wordt gerealiseerd. Te denken valt een verplaatsing van risicobronnen naar een bedrijventerrein dat voldoende veiligheidsafstanden tot woongebieden of -voorzieningen heeft.

3.6. Veiligheidsambities afstemmen op kwetsbaarheid

De gemeente Alphen aan den Rijn streeft er naar dat in 2018 een veiligheidssituatie is gerealiseerd die rekening houdt met de kwetsbaarheid van functies die in een gebied aanwezig zijn. Het na te streven beschermingsniveau hoeft daarbij niet overal in de gemeente het zelfde te zijn. Op bedrijventerreinen kan een minder hoog beschermingsniveau gelden dan in objecten voor verminderd zelfredzame personen, zoals scholen, kinderdagverblijven of verzorgingshuizen. Ook over het effect van een incident staat de gemeente een genuanceerde aanpak voor: een noodzakelijke ontruiming vinden we minder bezwaarlijk in een bedrijfgebied dan in een woongebied.

Vanuit deze visie kiest de gemeente voor een gebiedsgerichte vertaling met 4 gebiedstypen:

1. 'Woongebieden': dit zijn risicoluwe gebieden met een laag risiconiveau.
2. 'Bedrijventerreinen': gebieden waar risicobronnen zijn toegelaten mits de gevolgen van eventuele incidenten met gevaarlijke stoffen bij deze bedrijven beperkt blijven.
3. 'Gemengde gebieden': gebieden met een beperkt (historisch bepaald) aantal risicobronnen. Deze gemengde gebieden kunnen een overgangszone zijn tussen woongebieden en bedrijventerreinen en rond transportroutes.
4. 'Buitengebied': dit is een risicoluw gebied met enkele voor het buitengebied karakteristieke risicobronnen, waaronder propaantanks.

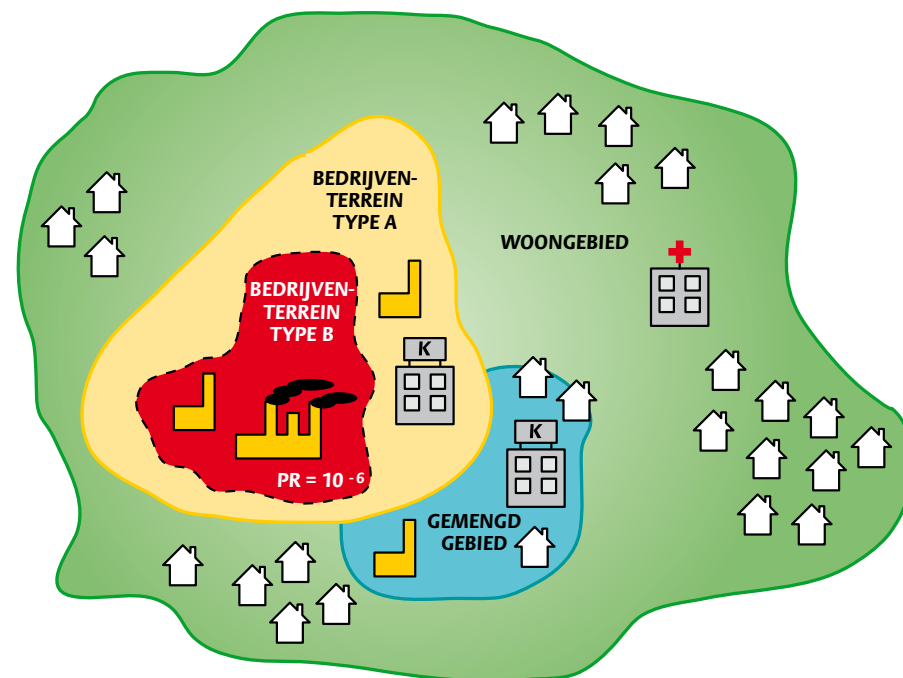
3.7. Ruimte voor ontwikkeling door 'scheiden en concentreren'

Via gebiedsinrichting wil de gemeente met de gebiedstypen die in paragraaf 3.6 zijn genoemd een optimale veiligheidssituatie bereiken. Door risicobronnen bij elkaar te concentreren en deze ruimtelijk te scheiden van kwetsbare objecten ontstaat ruimte voor ontwikkeling. Figuur 3 laat schetsmatig zien hoe de gemeente dat ziet.

EV-relevante bedrijven nemen een 'veiligheidsruimte' in die niet te combineren is met kwetsbare functies zoals de woonfunctie. Door de EV-relevante bedrijven bij elkaar te concentreren blijft er per saldo meer ruimte over voor kwetsbare functies.

Om de veiligheid en tegelijk de ontwikkelmogelijkheden voor kwetsbare objecten te vergroten, wordt onderscheid gemaakt in bedrijventerreinen met concentraties van risico's (type B) en bedrijventerreinen met minder risico's (type A) of een gemengd gebied.

Kwetsbare objecten worden op vergelijkbare manier bij elkaar gehouden. Door objecten met verminderd zelfredzame personen (verzorgingshuizen, scholen e.d.) uit de directe omgeving van EV-relevante bedrijven te houden, blijft er in beginsel ruimte voor bedrijvigheid over.

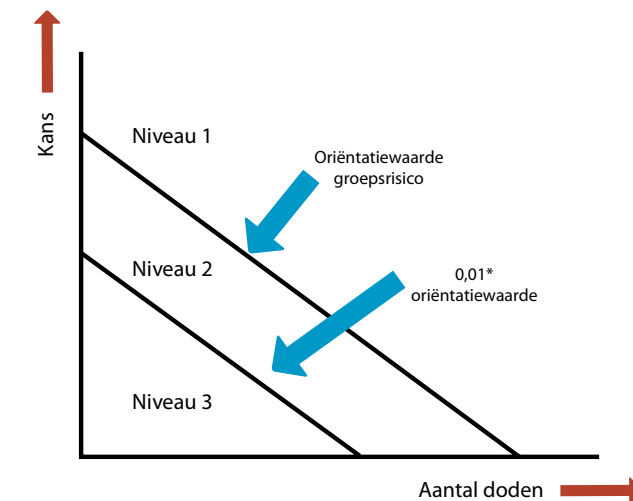

Figuur 3: modelmatige weergave van ruimtelijke indeling

3.8. Afwegingskader groepsrisico

De gemeente Alphen aan den Rijn sluit zich aan bij het beslismodel groepsrisico dat door de Milieudienst West-Holland is ontwikkeld, met de kanttekening dat het uitgangspunt is dat zich geen incidenten mogen voordoen met grote aantallen dodelijke slachtoffers in woongebieden.

De gemeente Alphen aan den Rijn onderscheidt in verband met het groepsrisico drie niveaus met elk een eigen veiligheidsambitie (zie figuur 4).

Figuur 4: afwegingskader groepsrisico

Niveau 1: groepsrisico is groter dan de oriëntatiewaarde

Activiteiten die bijdragen aan het vergroten van het groepsrisico zijn niet toegestaan, tenzij aan de volgende voorwaarden wordt voldaan⁷:

- De bevolking is en blijft actief geïnformeerd, en weet wat er te doen staat in het geval van een calamiteit (Communicatie),
- Er is een reductie van het groepsrisico te verwachten binnen afzienbare tijd. Door een periodieke evaluatie zal dit worden bevorderd (Horizon),
- Er bevinden zich geen beperkt zelfredzame personen binnen het invloedgebied (Anticipatie),
- De activiteit heeft een groot maatschappelijk nut op de betreffende locatie (Motivatie),
- Er zijn voorzieningen getroffen die maken dat de hulpdiensten tijdig worden gealarmeerd, snel ter plaatse kunnen zijn en beschikken over voldoende mogelijkheden om de calamiteit te kunnen bestrijden (Preparatie),
- Alle mogelijke te treffen maatregelen om het risico bij de bron te beperken zijn benut.

Niveau 2: groepsrisico ligt tussen oriëntatiewaarde en 0,01 oriëntatiewaarde

Activiteiten die een toename van het groepsrisico veroorzaken worden toegestaan, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Alle redelijkerwijs te treffen maatregelen zijn getroffen om het risico te reduceren,
- De hulpdiensten kunnen adequaat ingrijpen als een calamiteit zich voordoet,
- De bevolking is goed geïnformeerd over hoe te handelen bij een calamiteit.

Niveau 3: groepsrisico is kleiner dan 0,01 keer oriëntatiewaarde

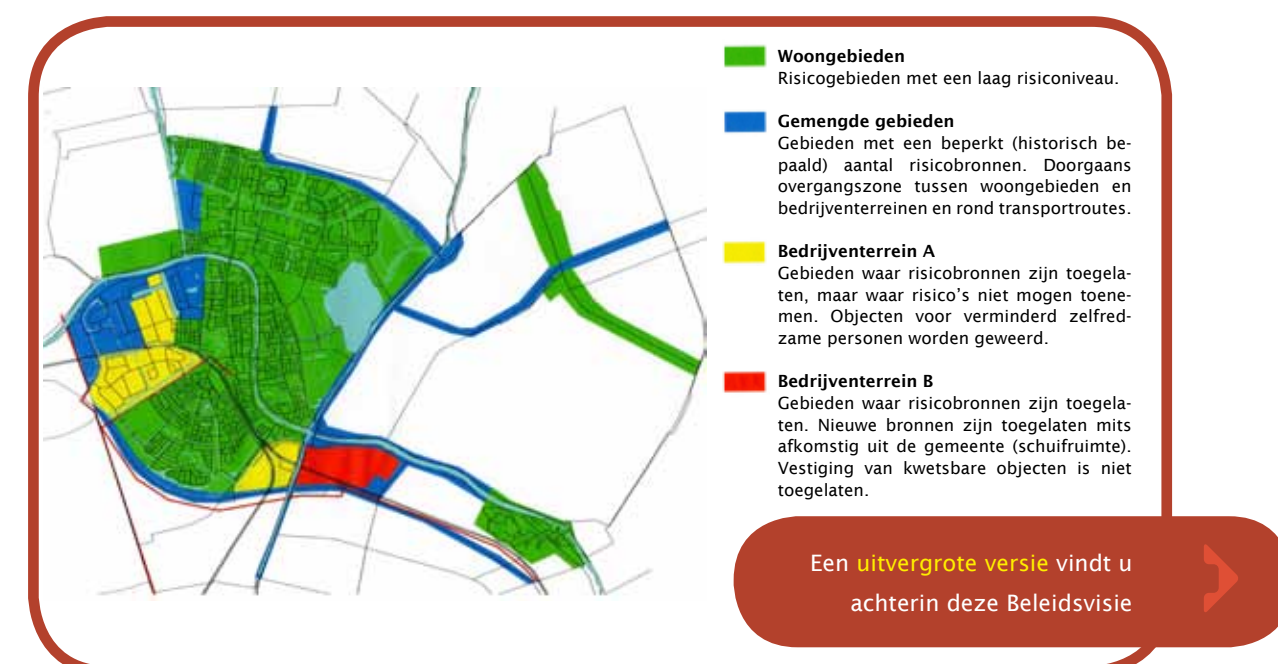
Het groepsrisico is verwaarloosbaar, activiteiten die tot een toename van het groepsrisico leiden worden toegestaan zolang het groepsrisico onder de grens van 0,01 oriëntatiewaarde blijft. Er zijn in het kader van externe veiligheid geen extra maatregelen nodig.

⁷ De gemeente sluit hierbij aan bij de CHAMP methode die door de Provincie Zuid-Holland is ontwikkeld.

4. Van ambitie naar streefbeeld 2018

4.1. Vlekkenkaart voor 2018

Het principe van 'scheiden en concentreren' uit par. 3.2.5 is vertaald naar een vlekkenkaart voor 2018 (figuur 5). Deze vlekkenkaart geeft aan hoe de gemeente ruimte wil reserveren voor ontwikkeling.

Figuur 5: vlekkenkaart met na te streven ruimtelijke indeling in 2018

4.2. Streefbeeld per gebiedstype voor 2018

De gemeente zal de ruimtelijke ontwikkelingen sturen in de richting van de ambities via het vastleggen van gebruiksfuncties. De manier waarop dat gebeurt – waaronder de mate waarin bestaande situaties worden beïnvloed – is uitgewerkt in hoofdstuk 5. De vlekkenkaart zal via de instrumenten van de ruimtelijke ordening doorwerking krijgen.

Woongebieden:

- › In de woongebieden worden geen nieuwe EV-relevante risicobronnen toegestaan.
- › Er vindt geen transport van gevaarlijke stoffen door woongebieden plaats, tenzij daartoe door de gemeente ontheffing is verleend.
- › Toename van de personendichtheid door ontwikkeling van al geprojecteerde nieuwe kwetsbare objecten is in woongebieden toegelaten wanneer voldaan is aan de afweging die in paragraaf 3.4 is opgenomen (situaties met mogelijk méér dan 10 dodelijke slachtoffers).

Buitengebieden:

- In het buitengebied zijn per oppervlakte eenheid aanzienlijk minder personen aanwezig dan in de bebouwde kom. Vanwege het bijzondere karakter van het buitengebied hanteert de gemeente de zelfde veiligheidsambities als voor woongebieden.

Bedrijventerreinen, type A:

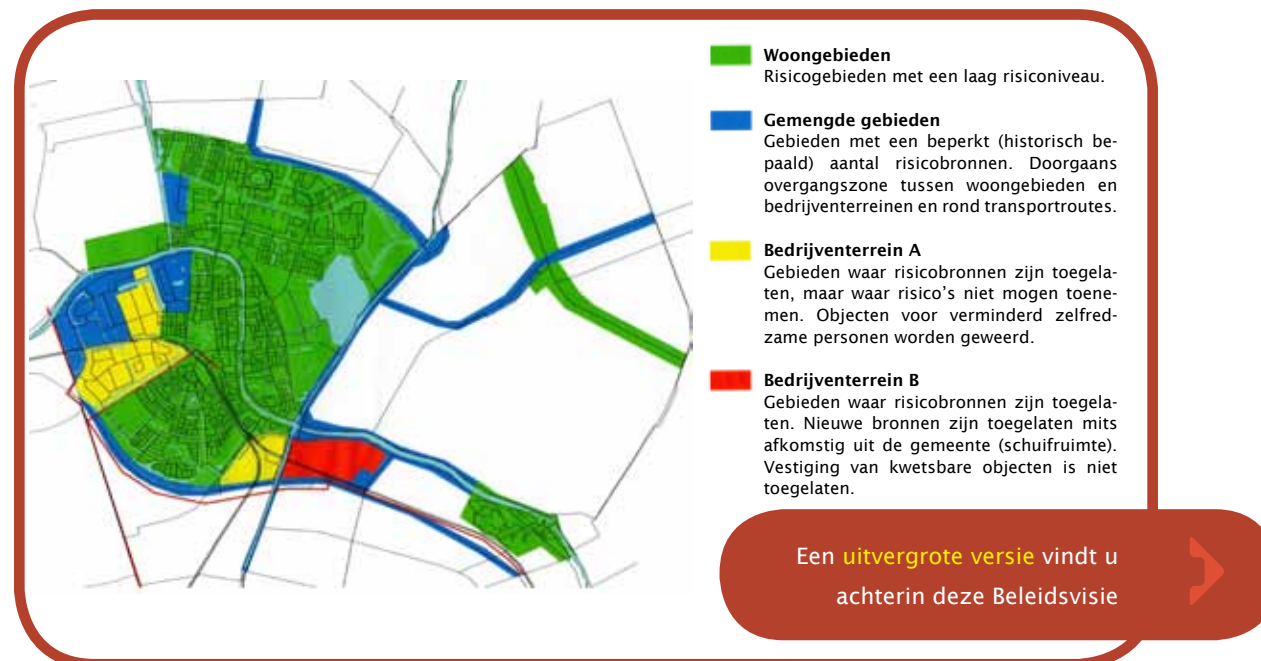
- Op bedrijventerreinen type A wordt geen toename van risico's toegelaten. Dit betekent dat nieuwe EV-bronnen worden geweerd, evenals uitbreiding van risico's bij bestaande bronnen. Bij bestaande bronnen wordt bezien of via brongericht beleid een beperking van risico's mogelijk is.
- De vestiging van nieuwe (beperkt) kwetsbare objecten, waar zich gedurende een *gedeelte* van de dag grote aantallen mensen kunnen bevinden, is toegelaten. Dit geldt bijvoorbeeld voor winkels of kantoorgebouwen, maar niet voor hotels.
- Objecten bestemd voor verminderd zelfredzame personen worden hier geweerd.

Bedrijventerreinen, type B:

- Nieuwe risicobronnen worden alleen toegelaten op bedrijventerreinen type B. Als voorwaarde geldt dat de gevolgen van eventuele incidenten met gevaarlijke stoffen bij deze bedrijven beperkt blijven tot maximaal tien dodelijke slachtoffers in naastgelegen woongebieden.
- Bedrijven waarvoor een calamiteitenscenario geldt met méér dan tien dodelijke slachtoffers in omliggende woongebieden, worden geweerd.
- De vestiging van kwetsbare objecten is niet toegestaan.
- De 10^{-6} contour – indien van toepassing – de afstand zoals bedoeld in artikel 5 lid 3 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen:
 - Binnen het perceel van de risicovolle inrichting, of
 - Op gronden met de bestemming verkeer, groen en/of water.

Gemengde gebieden (GG-b en GG-t):

- De vestiging van nieuwe EV-risicobronnen wordt in gemengde gebieden niet toegelaten. Een uitzondering is gemaakt voor LPG-tankstations. Indien toegelaten, worden LPG tankstations alleen dichtbij transportassen gerealiseerd. Dit is belangrijk voor korte aan- en afvoerroutes voor de bevoorrading vanaf het provinciale wegennet. De randvoorwaarden voor de nieuwe vestiging van de LPG-tankstations zijn:
 - De 10^{-6} contour voor het plaatsgebonden risico of – indien van toepassing – de afstand zoals bedoeld in artikel 5 lid 3 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen jo. Artikel 2 lid 1 van de Regeling externe veiligheid inrichtingen, dient te zijn gelegen:
 - Binnen het perceel van de risicovolle inrichting, of
 - Op gronden met de bestemming verkeer, groen en/of water.
- De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt niet overschreden.
- Uitbreiding van externe veiligheidsrisico's van bestaande bronnen wordt in gemengde gebieden niet toegelaten. De gemeente streeft er naar om het externe veiligheidsrisico in gemengde gebieden op termijn terug te dringen wanneer de maatschappelijke dynamiek daartoe mogelijkheden biedt (bijvoorbeeld door vertrek van bestaande bronnen).
- Kwetsbare objecten met verminderd zelfredzame personen worden in gemengde gebieden niet toegelaten tenzij er geen invloedsgebieden van risicovolle activiteiten zijn en er op grond van het bestemmingsplan geen LPG tankstations mogelijk is.
- Transport van gevaarlijke stoffen vindt plaats over vastgelegde transportassen en buisleidingen. Aan weerszijden van deze assen wordt een zone van 50 meter als gemengd gebied beschouwd.
- Vestiging van vuurwerkbedrijven is niet toegestaan.

Figuur 5: vlekkenkaart met na te streven ruimtelijke indeling in 2018

5. EV-beleid en uitvoeringsstrategie

Het toekomstbeeld dat de externe veiligheidsvisie schetst, wijkt af van de huidige situatie. In bijlage 3 is een samenvattend overzicht gegeven van deze afwijkingen voor een aantal deelgebieden van de gemeente Alphen aan den Rijn. Dit hoofdstuk geeft aan hoe de gemeente met deze verschillen om wil gaan, in welke mate actief wordt ingezet op realisatie van het streefbeeld en welke middelen de gemeente daarbij wil inzetten.

5.1. Uitgangspunten voor beleid

De gemeente stelt de volgende uitgangspunten aan het te voeren beleid:

- De gemeente wil bestaande situaties alleen actief veranderen wanneer er sprake is van overschrijding van wettelijk vastgelegde veiligheidsnormen.
- De ontwikkeling van nieuwe situaties wordt waar mogelijk gestuurd in de richting van de ambities en het streefbeeld zoals vastgelegd in de hoofdstukken 3 en 4.

Voor het realiseren van de ambities kiest de gemeente voor een beleidshorizon die samenvalt met die van de Stadsvisie: het jaar 2018.

Afbakening 'nieuwe' en 'bestaande' situaties

De gemeente rekent in beginsel alle situaties waaraan derden rechten kunnen ontlelen tot 'bestaande situaties'. Voor risicobronnen beperkt de gemeente dit tot al (op grond van de milieuregelgeving) vergunde situatie. Deze situatie duidt de gemeente aan met 'veiligheidsruimte'. Vanuit externe veiligheidsoptiek is de veiligheidsruimte het totaal van PR 10^{-6} contour, groepsrisico en invloedsgebied. De gemeente beschouwt een al aanwezige risicobron dus als 'bestaand' zolang de (eventueel veranderde) bedrijfsactiviteiten binnen de vergunde veiligheidsruimte blijven. Bedrijven kunnen hun bedrijfsvoering zodoende voortzetten, zolang ze binnen de grenzen blijven van de veiligheidsruimte die in bestaande milieuvergunningen is vastgelegd. Dit geldt ook wanneer deze bronnen zich bevinden op plaatsen die vanwege het streefbeeld minder gewenst zijn.

Voor kwetsbare objecten rekent de gemeente alle ontwikkelingen die passen binnen vigerende bestemmingsplannen tot de bestaande situaties, voor zover bij de vaststelling van die bestemmingsplannen conform het Bevi een verantwoording is gegeven van het groepsrisico.

Beleid voor nieuwe situaties

De gemeente zal voor nieuwe situaties een beoordeling uitvoeren waarbij gezien wordt in welke mate de voorgestelde initiatieven passen binnen het streefbeeld en de ambities die in de hoofdstukken 3 en 4 zijn opgenomen. De ruimtelijke kant van dit beleid is weergegeven in de vlekkenkaart. Deze zal via de instrumenten van de ruimtelijke ordening doorwerking krijgen.

In bijlage 4 is een schematische weergave opgenomen van factoren die bij de beoordeling worden betrokken.

Beleid voor bestaande situaties

De gemeente wil actieve uitplaatsing van bestaande risicobronnen voorkómen. Alleen wanneer er sprake is van overschrijding van wettelijk vastgelegde normen wil de gemeente actief ingrijpen in de situatie van bestaande bronnen. Uit de nulmeting blijkt dat er anno 2009 geen sprake is van overschrijding van wettelijk vastgestelde veiligheidsnormen.

De gemeente kiest er voor om de maatschappelijke dynamiek te gebruiken om de gestelde ambities te realiseren. Als de gelegenheid zich voordoet, zal gebruik worden gemaakt van natuurlijke momenten om verplaatsing van een risicobron te stimuleren. Het gevolg van deze keuze is dat de ambities in het jaar 2018 ten aanzien van bestaande situaties mogelijk niet volledig zullen worden gerealiseerd. Tegelijk zal de veiligheidssituatie niet verslechteren doordat nieuwe situaties aan deze externe veiligheidsvisie worden getoetst.

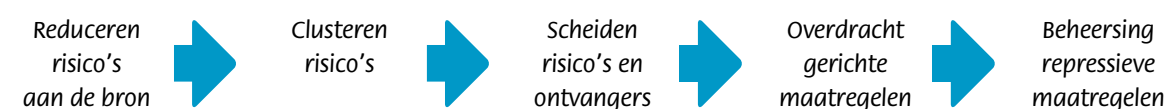
Met betrekking tot ontwikkeling van kwetsbare objecten die passen in vigerende bestemmingsplannen zal de gemeente niet actief interveniëren, tenzij ze in gebieden liggen waarin een incidentenscenario geldt met mogelijk meer dan 10 dodelijke slachtoffers. In dat geval zal de gemeente een nieuwe afweging maken en hierover een beargumenteerd besluit nemen zoals aangegeven in paragraaf 3.4.

Uit vergelijking van de nulmeting met het streefbeeld blijkt dat de ambities nog niet zijn gerealiseerd. Zo ligt een deel van de gebieden die op de vlekkenkaart als woongebied zijn aangemerkt in het invloedsgebied van risicobronnen waar zich een incident kan voor doen dat méér dan 10 doden kan veroorzaken. De gemeente kiest er voor om deze situatie niet actief te veranderen, maar daar wel op aan te blijven sturen zodra zich – door maatschappelijke of technische ontwikkelingen – daartoe mogelijkheden voordoen.

In bijlage 4 is een schematisch overzicht opgenomen van de werkwijze die de gemeente zal volgen bij behandeling van externe veiligheidsrelevante aanvragen.

5.2.Strategie en prioriteiten

Qua strategie sluit de gemeente Alphen aan den Rijn aan op de lijnen die de provincie in haar externe veiligheidsbeleid in de nota 'Risico's in balans van juli 2006' heeft uiteengezet. De gemeente geeft hieraan invulling door prioriteiten te stellen in de veiligheidsladder RCSM:

De prioriteit voor te nemen maatregelen neemt in beginsel af van links naar rechts: brongerichte maatregelen hebben de voorkeur. In vrijwel alle gevallen worden echter alle soorten maatregelen (al dan niet actief) getroffen. Uiteindelijke resteert een restrisico. Voor gevallen waarvoor een groepsrisicoverantwoording op grond van wet- en regelgeving verplicht is, zal de gemeente deze uitvoeren. Op grond hiervan wordt ten slotte vastgesteld of het geheel van maatregelen afdoende wordt gevonden en het restrisico acceptabel.

De strategie is gericht op vier pijlers:

- Invulling van brongericht beleid op basis van de vlekkenkaart
- Implementatie van de externe veiligheidsvisie via ruimtelijk beleid
- Beheersing en repressieve maatregelen in geval van een calamiteit
- Uitwerking van een risicocommunicatiebeleid

5.3.Brongericht beleid: risico's waar mogelijk voorkómen

De gemeente streeft ernaar om de externe veiligheid bij voorkeur te verbeteren via brongerichte maatregelen, conform de provinciale veiligheidsladder. Om de risico's aan de bron te verminderen zet de gemeente in eerste instantie de volgende instrumenten in: milieuvergunningverlening, (vrijwillige) overeenkomsten met bedrijven, regulering van het transport van gevaarlijke stoffen, uitgifte van grond en ruimtelijke ordening.

Milieuvergunningen van bedrijven

Risico's aan de bron worden via het instrument van milieuvergunningen gereguleerd. Bij het beoordelen van milieuvergunningaanvragen streeft de gemeente naar de beste veiligheidssituatie binnen de wettelijke, technische en financiële mogelijkheden. De gemeente (i.c. de Milieudienst West-Holland) toetst daarbij aan de geldende regelgeving zoals het Bevi en het BRZO.

Overeenkomsten met bedrijven

Wat betreft vrijwillige overeenkomsten valt ook te denken aan afspraken met bedrijven om maatregelen te treffen die uitgaan boven de wettelijk verplichte maatregelen. Deze maatregelen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op het installeren van aanvullende veiligheidssystemen, de inrichting van het gebied of de voorbereiding van incidentenbestrijding.

Vervoer gevaarlijke stoffen

De gemeente draagt zorg voor een actuele routing gevaarlijke stoffen. Een belangrijk uitgangspunt in het ontheffingenbeleid is dat transporteurs alleen een ontheffing krijgen voor vervoer van gevaarlijke stoffen door woonwijken als dat gebonden is aan bedrijven die al in de gemeente gevestigd zijn. Bij het vaststellen van de route waarvoor ontheffing wordt gegeven streeft de gemeente naar de kortst mogelijke route over gebiedsontsluitingswegen. De gemeente streeft er naar dat zich binnen de effectafstand zo weinig mogelijk personen bevinden dat en woongebieden zoveel mogelijk worden gemeden.

Uitgifte van grond

De gemeente heeft een actieve positie bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen via de uitgifte van grond. Bij de uitgifte van grond door de gemeente zal het externe veiligheidsbeleid als sturend uitgangspunt worden meegenomen.

5.4. Clusteren van risicobronnen en kwetsbare objecten

De filosofie achter clustering van bronnen is dat hierdoor in andere delen van het grondgebied risico's kunnen worden vermeden, terwijl het totale risico niet noemenswaardig toeneemt. Deze filosofie heeft zowel op bronnen als op ontvangers van risico's betrekking.

In beginsel streeft de gemeente naar bundeling van risicobronnen. Dit kan worden toegepast voor nieuwe situaties en nieuwe ontwikkelingen. Op bestaande situaties is dit principe niet van toepassing. De gemeente Alphen aan den Rijn hanteert hiervoor de volgende uitgangspunten:

- Risicovolle bedrijven worden waar mogelijk geclusterd op speciaal daarvoor aangewezen bedrijventerreinen.
- Infrastructuur die leidt tot EV risico's wordt waar mogelijk geclusterd.
- Bij het toestaan van risicovolle activiteiten op bedrijventerreinen moet de aan- en afvoeroute buiten de woongebieden om plaatsvinden.
- Kwetsbare objecten worden waar mogelijk geclusterd in woongebieden.

5.5. Ruimtelijk beleid: scheiden en concentreren

De in hoofdstuk 4 genoemde vlekkenkaart is een essentiële bouwsteen voor toekomstige ruimtelijke plannen zoals de gemeentelijke structuurvisie en de bestemmingsplannen. De gewenste zonering die de vlekkenkaart geeft, zal via de instrumenten van de ruimtelijke ordening worden gerealiseerd. Waar nodig zullen vigerende bestemmingsplannen moeten worden aangepast om de ambities van het externe veiligheidsbeleid en de gewenste zonering zoals in de vlekkenkaart is opgenomen te realiseren.

Op de vlekkenkaart is ruimte gereserveerd voor verplaatsing van bestaande risicobronnen naar een bedrijventerrein type B. Vanuit het stand still beginsel staat dit gebied in principe alleen open voor vestiging van bedrijven die nu al in de gemeente gevestigd zijn of waarover in andere kaders (zoals het Oude Rijnzone overleg) afspraken zijn gemaakt.

Hoewel vuurwerkbedrijven niet onder het Bevi vallen (maar onder het Vuurwerkbesluit) zijn ze EV-relevant. Vanuit het principe van scheiden en concentreren zal de gemeente vuurwerkopslagplaatsen alleen toelaten op bedrijventerreinen.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van het beleid dat de gemeente zal voeren.

	Woongebieden	Bedrijventerreinen	Gemengde gebieden
Ontvangers			
Groei kwetsbare objecten	Ja	Type A: toegelaten Type B: niet toegelaten tenzij reeds geprojecteerd	Ja
Groei beperkt kwetsbare objecten	Ja	Ja	Ja
Verminderd zelfredzame personen	Ja	Nee	nee
Risicobronnen			
Nieuwe bronnen toegelaten	Nee	Type A: nee, tenzij standstill Type B: ja, mits GR verantwoord	Nee, uitgezonderd LPG tankstation langs transportroute

5.6. Overdrachtgerichte maatregelen

Als onderdeel van de ruimtelijke vertaling zal de gemeente ook stedenbouwkundige en constructieve maatregelen inzetten om risico's te beperken, de zelfredzaamheid te vergroten en om de inzet van hulpdiensten te ondersteunen. Hierbij kunnen voor verschillende maatgevende scenario's andere oplossingen worden vastgelegd in bestemmingsplannen. Voor brandscenario's zal het accent liggen op brandwerende muren en -gevels, bereikbaarheid en beschikbaarheid van bluswater. Voor gifvolksce- nario's kan het accent liggen op bereikbaarheid, vluchtwegen, constructieve aanpassing (afsluiting van ventilatie), minder verdichting bij de bron. De invulling per bestemmingsplan is maatwerk. Als toets- steen wordt gehanteerd dat bij elk bestemmingsplan expliciet wordt aangegeven welke maatgevende scenario's bij het plan zijn betrokken en hoe deze zijn vertaald naar een ruimtelijke ordening, steden- bouwkundige principes en ingezette maatregelenpakketten.

5.7. Beheersing en repressieve maatregelen in geval van calamiteit

Het advies van de regionale brandweer ondersteunt het bevoegd gezag bij de verantwoording van het groepsrisico. Het brandweeraadvies geeft inzicht in de voorbereiding op en de bestrijding van zware ongevallen en rampen, evenals de beperking van het ontstaan en de effecten daarvan. De brandweer adviseert onder andere over de mogelijkheden voor de hulpverleningsdiensten, zelfredzaamheid en het restrisico. Vanuit de diverse belangen maakt het gemeentebestuur uiteindelijk een eigen afweging over het groepsrisico. Indien externe veiligheid een rol speelt wordt de regionale brandweer altijd om advies gevraagd. De gemeente bepaalt samen met de brandweer welke rampscenario's van toepassing zijn. Nieuwe risicobronnen die incidenten veroorzaken waarbij volgens de berekeningen 10 of meer doden

vallen in woongebieden worden in beginsel niet toegelaten, tenzij het gemeentebestuur oordeelt dat de gevolgen met een samenhangend pakket van maatregelen dusdanig zijn beperkt dat het groepsrisico te verantwoorden is.

Mogelijkheden voor de hulpverleningsdiensten

- Bij de situering van bedrijven en bij de inrichting van een bedrijventerrein wordt altijd voldaan aan het basis beheersbaarheidniveau. (de praktijkrichtlijn bluswatervoorziening en de praktijkrichtlijn bereikbaarheid).
- Bij de situering van bedrijven en bij de inrichting van een bedrijventerrein wordt altijd gestreefd naar een verbetering van het beheersbaarheidniveau. In gebieden met verhoogde risico's dienen aanvullende maatregelen getroffen te worden om de beheersbaarheid (bereikbaarheid, bluswatervoorziening en zelfredzaamheid) te kunnen waarborgen.
- Het uitgangspunt is dat er wordt gestreefd naar overeenstemming tussen risicobeheersingmiddelen en incidentbestrijdingsmiddelen voor de hulpdiensten en het voor de bestrijding en het voorkomen van escalatie van het incident noodzakelijk is.
- Uitgangspunt is dat hulpverleners alleen worden ingezet als dit veilig kan.
- Als de beschikbaarheid van middelen tekort schiet, kan ook gezocht worden naar schadebeperkende maatregelen, waardoor de benodigde inzet van middelen kleiner wordt.
- Bedrijven moeten zelf in staat zijn een incident onder controle te houden of bestrijden totdat de hulpdiensten arriveren.
- Binnen gebieden waar externe veiligheid een rol speelt moet het WAS (Waarschuwing Alarmering Systeem) volledig gedekt zijn.

Zelfredzaamheid

- Bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen draagt de gemeente zorg voor een zodanige indeling van het plangebied, dat mensen redelijkerwijs in staat zijn zichzelf op eigen kracht in veiligheid te brengen.
- De gemeente zal samen met de regionale brandweer vooraf calamiteitenscenario's doorlichten om te kunnen bepalen wat de beste vluchtroute is en deze afstemmen op de ontruimingsmogelijkheden.
- Bij het ontwerp van gebouwen waarin zich veel mensen tegelijkertijd bevinden beoordeelt en borgt de gemeente of de in- en uitgangen overeenkomen met de vluchtroutes voor het gebied.
- In overleg met de brandweer wordt bepaald of voldoende (nood) in- en uitgangen aanwezig zijn, waardoor de zelfredzaamheid op voldoende niveau is.
- In overleg met de brandweer wordt bepaald of voldoende beschermende (constructieve) maatregelen aan de gebouwen zijn genomen om effecten voor personen binnen de gebouwen te minimaliseren, zoals uitvoering van de constructie (gevels) en/of ventilatiesystemen.
- De gemeente zorgt voor een effectieve communicatie met de burgers in het betreffende gebied. Burgers worden voorgelicht over de vluchtmogelijkheden en de gewenste wijze van handelen bij een calamiteit. Voorlichting over de inrichtingen en alarmeringsprocedures zijn daarbij instrumenten die ingezet kunnen worden.

Restrisico

- De brandweer maakt het restrisico inzichtelijk. Het college moet het restrisico accepteren en het groepsrisico verantwoorden.

5.8. Risicocommunicatie

De landelijke risicocommunicatiecampagne, moet worden vertaald naar maatwerk binnen de gemeente Alphen aan den Rijn. Momenteel wordt een rampenbewaarkaart gepubliceerd in de gemeentekrant, is de kaart beschikbaar bij de ontvangstbalie en levert de Milieudienst West-Holland artikelen aan voor de week in beeld en voor het internet. Als vervolg op het communicatieplan Integrale Veiligheid moet een risicocommunicatieplan worden opgesteld voor de gemeente, waarin op jaarbasis een plan is opgesteld met hoe we als gemeente communiceren over mogelijke risico's voor onze inwoners. Giftige stoffen is daarbij een van de ramptypen (naast grote brand, terroristische aanslagen, extreem weer, uitval gas, stroom, water, telefoon, verkeersgolf, overstroming, ziektegolf, instortingsgevaar, kernongeval, ordeverstoringen) waar mensen zich mogelijk op kunnen voorbereiden om de zelfredzaamheid te vergroten. Het voorstel is om communicatie richting inwoners over de beleidsvisie externe veiligheid (wat doet de gemeente om de veiligheid te vergroten?) op te nemen als onderdeel van het totale risicocommunicatiebeleid. Voor het opstellen van een risicocommunicatieplan wordt de samenwerking gezocht met de partners (gelijk aan die van externe veiligheid) en wordt een aparte planning gemaakt.

Risicocommunicatie is de opmaat naar crisiscommunicatie. Door risicocommunicatie weten mensen aan welke risico's zij blootstaan en krijgen zij een handelingsperspectief bij een ramp of incident. Met als gevolg dat in geval van een incident mensen minder snel in paniek zullen raken en de kans op adequaat handelen groter is. Er moet een brug geslagen worden tussen dat wat objectief (on)veilig wordt genoemd en dat wat subjectief als (on)veilig wordt ervaren.

Hierbij dient er een balans te zijn tussen:

- voldoende informatie verstrekken over risico's en maatregelen.
- percepties managen.
- zelfredzaamheid stimuleren.

Bijlage 1: Begrippen- en afkortingenlijst

Begrip	Toelichting
ALARA-principe	Het ALARA-principe (As Low As Reasonably Achievable) is een bepaling uit de Wet milieubeheer. Deze bepaling stelt dat bedrijven moeten voorkomen dat er nadelige effecten op het milieu optreden. Zijn die gevolgen voor het milieu niet te voorkomen, dan moet het bedrijf trachten dit tot een minimum te beperking. Dit zover dit redelijkerwijs van een bedrijf kan worden verlangd.
Beperkt kwetsbaar object	Onder een 'beperkt kwetsbaar object' wordt verstaan: a. 1° verspreid liggende woningen van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen per hectare; 2° dienst- en bedrijfswoningen van derden; b. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van minder of gelijk aan 1500 m² per object; c. restaurants, voor zover hierin geen grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig plegen te zijn; d. winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van minder of gelijk aan 2000 m², voor zover zij geen onderdeel uitmaken van een complex waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd, waarvan het gezamenlijk bruto oppervlak meer dan 1000 m² bedraagt en waarin een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd; e. sporthallen, zwembaden en speeltuinen; f. sport- en kampeerterreinen en terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voor zover zij niet bestemd zijn voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen; g. bedrijfsgebouwen, voor zover zij geen gebouwen zijn waarin grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig plegen te zijn zoals: - kantoorgebouwen en hotels met een bruto oppervlak van meer dan 1500 m² per object; - complexen, waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk vloeroppervlak meer dan 1000 m² bedraagt, en winkels met een totaal oppervlak van meer dan 2000 m² per object, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd; h. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin door-

	gaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voor zover die objecten geen kwetsbare objecten zijn; i. en objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voor zover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval.’ (Beperkt kwetsbare objecten die behoren tot een inrichting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen a tot en met h, worden voor de toepassing van dit besluit, behoudens de artikelen 12 en 13 en de artikelen 15 en 16, voor zover de artikelen 15 en 16 betrekking hebben op het groepsrisico, niet beschouwd als kwetsbare onderscheidenlijk beperkt kwetsbare objecten.)
Bevb	Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) legt veiligheidsnormen op voor buisleidingen. Naar verwachting wordt het Bevb eind 2009 van kracht.
Bevi	Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Bijvoorbeeld chemische fabrieken, LPG-tankstations en spoorwegemplacementen waar goederentreinen met gevaarlijke stoffen rangeren. Deze bedrijven verrichten soms risicovolle activiteiten dichtbij huizen, ziekenhuizen, scholen of winkels. Het besluit verplicht gemeenten en provincies wettelijk vanaf de inwerkingtreding van het besluit bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van ruimtelijke besluiten met externe veiligheid rekening te houden. Het besluit is - op enkele onderdelen na - op 27 oktober 2004 in werking getreden.
Bevoegd gezag	Het bevoegd gezag is de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de naleving van bepaalde wetgeving. In de regel is de gemeente of de provincie het bevoegd gezag, maar een waterschap, of een ministerie kunnen ook bevoegd gezag zijn. Deze verantwoordelijkheid kan bestaan uit afgeven van vergunningen, maar ook uit handhaving en het vaststellen van een ruimtelijk besluit. Beheerders van (water)wegen, concessiehouders van buisleidingen en bedrijven zijn echter op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en naleven van regels.
BLEVE	Boiling liquid expanding vapour explosion. Bijvoorbeeld de ontploffing van een tot vloeistof verdicht gas, zoals een LPG-tank.
BRZ	Besluit Risico Zware Ongevallen: het voorkomen van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen en het beperken van de gevolgen daarvan voor mens en milieu.
Btev	Besluit transport externe veiligheid. Wordt vermoedelijk in 2009 van kracht. Dit besluit legt veiligheidsafstanden vast tot transportroutes in relatie tot gestelde normen voor plaatsgebonden en groepsrisico.

Buisleiding	Transport van gevaarlijke stoffen kan ook plaatsvinden door buisleidingen (pijpleidingen). Voorbeelden zijn: hoge- en middendruk aardgasleidingen (regionale en (inter-)nationale aardgasleidingen) en leidingen voor transport van chemische – soms ook giftige – vloeistoffen of gassen. Meestal gaat het om ondergrondse leidingen.
Categoriale inrichting (activiteit)	Inrichting waarvoor, door de aard van de activiteit of de aard van de aanwezige gevaarlijke stof(fen), een standaardbenadering kan worden gevolgd. Voor een dergelijke inrichting wordt uitgegaan van vaste afstanden en hoeft geen QRA te worden uitgevoerd. Uitsluitend voor categoriale inrichtingen die door de Minister van VROM zijn aangewezen (op grond van artikel 4, zesde lid van het Besluit) mag van de vaste afstanden worden afgeweken. Voor deze inrichtingen mag op grond van een risicoberekening een kleinere afstand worden aangehouden. Daarbij moet het bevoegd gezag letten op de aard van de gevaarlijke stoffen in de inrichting en de toegepaste maatregelen. De Minister heeft voor die categorieën wel een minimum aan te houden afstand vastgesteld.
Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen CPR	De circulaire legt veiligheidsnormen vast rondom transportroutes en is vormt de basis voor toekomstige wetgeving. De CPR (Commissie Preventie van Rampen door Gevaarlijke Stoffen) heeft in diverse publicaties richtlijnen beschreven die veelvuldig worden gebruikt bij vergunningverlening en algemene regels op grond van de Wet Milieubeheer (8.40 AMvB's). De Commissie Preventie van Rampen door Gevaarlijke Stoffen is vervangen door de onafhankelijke adviesraad Gevaarlijke Stoffen en de CPR-richtlijnen worden omgezet naar de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS). - PGS 15 (voormalige CPR 15-1): Opslag gevaarlijke stoffen in emballage; opslag van vloeistoffen en vaste stoffen (0-10 ton). - PGS 15 (voormalige CPR 15-2): Opslag gevaarlijke stoffen, gevaarlijke afvalstoffen en bestrijdingsmiddelen in emballage, opslag van grote hoeveelheden (vanaf 10 ton). - PGS 15 (voormalige CPR 15-3): Opslag van bestrijdingsmiddelen in emballage (vanaf 400 kg).
Cumulatie	Er is sprake van cumulatie als een (beperkt) kwetsbaar object is gelegen binnen de invloedssfeer van twee of meer risicovolle bedrijven.
Domeinen van externe veiligheid	Risicobronnen in ketens: permanente aandacht voor (het voorkomen van) risico's bij veroorzakers van risico (zoals de chemische industrie en transportbedrijven); Transport in netwerken: netwerkbeheerders nemen verantwoordelijkheid bij de beheersing van risico's en krijgen de daarvoor benodigde bevoegdheden (spoor, weg, pijpleiding en water); Lokaal bestuur en ruimtelijke ordening: de rol van het lokaal bestuur bij het waarborgen van de veiligheid van bewoners en andere verblijvenden.

Domino-effect	Er is sprake van een domino-effect als bijvoorbeeld een explosie binnen één bedrijf, een explosie bij een ander bedrijf veroorzaakt.
Externe veiligheid	Onder externe veiligheid verstaat men het beheersen van risico's die voortvloeien uit de opslag, productie, het gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen. Externe veiligheid wordt in beeld gebracht op basis van de kans om buiten een inrichting te overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.
Geprojecteerd object	Nog niet aanwezig object dat op grond van het voor het betrokken gebied geldende ruimtelijke besluiten toelaatbaar is. Het Besluit vertaalt het plaatsgebonden risico (PR) naar een vaste afstand vanaf een referentiepunt (de risicobron) waarbinnen eisen gesteld worden aan de aanwezigheid van bebouwing. Het betreft hier zowel reeds aanwezige bebouwing als bebouwing die nog niet aanwezig is maar wel volgens het geldende ruimtelijke besluiten is toegestaan.
Gevaarlijke stof	Een stof of preparaat dat bij of krachtens het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen en preparaten is ingedeeld in een categorie als bedoeld in artikel 34, tweede lid, van de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms) of een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Adr). Een stof die op grond van de Adr niet en op grond van de Wms wel als een gevaarlijke stof wordt beschouwd, valt dus onder de werking van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Het kan gaan om explosiegevaar, brand, giftigheid of radioactiviteit.
Grenswaarde	Een grenswaarde geeft de kwaliteit aan die op het aangegeven tijdstip moet zijn bereikt en die, waar zij aanwezig is, ten minste moet worden instand gehouden. Bij het begrip grenswaarde hoort de term 'in acht nemen'. De term 'in acht nemen' betekent dat die waarde niet mag worden overschreden.
Groepsrisico (GR)	Het groepsrisico drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen (minimaal 10) overlijdt als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen in een inrichting. Het groepsrisico houdt rekening met een dichtheid van het daadwerkelijke aantal personen per hectare rondom een risicovolle inrichting. De basisstelling is dat hoe meer personen zich per hectare in het schadegebied van een inrichting waar een ongeval met gevaarlijke stoffen heeft plaatsgevonden bevinden, hoe groter het aantal (potentiële) slachtoffers is. Het groepsrisico kan worden weergegeven in een grafiek met op de horizontale as het aantal dodelijke slachtoffers en op de verticale as de cumulatieve kansen per jaar op ten minste dat aantal slachtoffers, de zogenaamde fN-curve.
Incident met mogelijk méér dan 10 dodelijke slachtoffers	Hiermee wordt bedoeld dat er in woongebieden maximaal 10 dodelijke slachtoffers mogen vallen als gevolg van een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico waarbij deze 10 dodelijke slachtoffers vallen ligt tussen $1 \cdot 10^{-5}$ en $1 \cdot 10^{-9}$ bij inrichtingen en tussen $1 \cdot 10^{-4}$ en $1 \cdot 10^{-8}$ bij het transport van gevaarlijke stoffen.

Inrichting	Elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht. In de praktijk wordt in plaats van 'inrichting' vaak gesproken van 'bedrijf'.
Invloedsgebied	Het invloedsgebied is het gebied waarin volgens de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico van categoriale inrichtingen. Het invloedsgebied voor het groepsrisico is het gebied gelegen tussen de risicovolle inrichting en de 1% letaliteitsgrens. In afwijking hiervan geldt voor LPG-tankstations, PGS 15-bedrijven (voormalige CPR15-2) en NH3 koelinstallaties vastgestelde waarden voor de grootte van het invloedsgebied. De effecten van een mogelijk incident reiken echter vaak veel verder dan de 1% letaliteitsgrens. Denk hierbij aan slachtoffers met eerste- en tweedegraads brandwonden. De regionale brandweer kijkt in haar advies verder dan de 1% letaliteitsgrens. De regionale brandweer adviseert immers op de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval. De beperking van de ramp wordt hierbij vooral bepaald door de mogelijkheid om nog levende slachtoffers te redden. Een groot deel van die slachtoffers bevindt zich mogelijk buiten de 1% letaliteitsgrens. De regionale brandweer heeft immers ook taken op basis van de Brandweerwet 1985 en de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo). Informatie Systeem Overige Ramptypen. De gegevens uit dit systeem worden samen met de gegevens uit RRGs overgenomen in de Risicokaart. Elke gemeente is verantwoordelijk voor de invoer van gegevens (Min. Regeling provinciale risicokaarten). Elke gemeente heeft toegang tot ISOR (via een invoerapplicatie).
ISOR	
Kwetsbaar object	De wetgeving verdeelt gevoelige objecten in beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Deze verdeling is gemaakt om bepaalde groepen mensen in het bijzonder te beschermen. Dit onderscheid resulteert in een aantal criteria en anderzijds in met naam genoemde objecten. De norm voor het plaatsgebonden risico is voor kwetsbare objecten een grenswaarde en voor beperkt kwetsbare objecten een richtwaarde. Kwetsbare objecten zijn: a. woningen, niet zijnde verspreid liggende woningen van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen per hectare of dienst- en bedrijfswoningen van derden; b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals: 1. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen 2. scholen 3. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen

	c. gebouwen waarin grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig plegen te zijn, zoals: kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m ² per object;
	d. complexen, waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1000 m ² bedraagt, en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m ² per object, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd; kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen van het jaar.
	Buitengebied als tuinen etc. wordt ook als kwetsbaar beschouwd. (Kwetsbare objecten die behoren tot een inrichting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen a tot en met h, worden voor de toepassing van dit besluit, behoudens de artikelen 12 en 13 en de artikelen 15 en 16, voor zover de artikelen 15 en 16 betrekking hebben op het groepsrisico, niet beschouwd als kwetsbare onderscheidenlijk beperkt kwetsbare objecten.)
Letaal	Dodelijk.
Most credible accident	Het ongeval die de grootste bijdrage leverde aan het plaatsgebonden risico. De combinatie van kansen op en gevolgen van ongevallen is bepalend voor de grootste bijdrage aan het plaatsgebonden risico.
Niet-categoriale inrichting	Een inrichting met zodanige specifieke kenmerken dat voor de vaststelling van de door de desbetreffende inrichting veroorzaakte risico's een specifieke risicoanalyse moet worden uitgevoerd. Deze inrichtingen worden ook wel aangeduid als 'QRA-inrichtingen'.
Oriëntatiewaarde	De norm voor het groepsrisico geldt als oriëntatiewaarde. Het bevoegde gezag mag hiervan afwijken als daar gewichtige redenen (motivatiebeginsel) voor zijn. In de motivering gaat het vooral om het uitleggen en toegankelijk maken van de belangenafweging. Dat wil zeggen dat de afweging begrijpelijk is en dat de redenering, waarom er wel of niet wordt afgeweken kan worden, inzichtelijk is.
PGS	Zie CPR.
Plaatsgebonden risico (PR)	Bij het plaatsgebonden risico gaat het om de kans per jaar gemiddeld dat een persoon op een bepaalde geografische plaats in de directe omgeving van een inrichting overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen in die inrichting. Uitgangspunt is dat deze persoon onbeschermd en permanent op die plaats aanwezig is. Het plaatsgebonden risico is aan te geven met het tekenen van een risicocontour om de inrichting. Het Bevi stelt de eis dat in de contour van 10 ⁻⁶ rondom de risicovolle inrichting geen kwetsbare functies mogen voorkomen. In de contour van 10 ⁻⁵ mogen zich geen beperkt kwetsbare functies bevinden. 10 ⁻⁵ contour = risico van 1:100.000 per jaar op overlijden 10 ⁻⁶ contour = risico van 1:1.000.000 per jaar op overlijden

QRA	Quantitative Risk Analysis In het Nederlands wordt gesproken over een Kwantitatieve Risico Analyse, in de regel afgekort als QRA. Een QRA is een risicoberekening veelal voor activiteiten met gevaarlijke stoffen. Ook voor andere activiteiten zoals windturbines of luchthavens kunnen risicoberekeningen worden uitgevoerd. Een QRA heeft één of meerdere contouren als resultaat, conform de richtlijnen van PGS 3 (voormalige CPR 18).
Richtwaarde	Een richtwaarde geeft de kwaliteit aan die op het aangegeven tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, zoveel mogelijk moet worden standgehouden. Bij het begrip richtwaarde hoort de term 'rekening houden met'. De term 'rekening houden met' houdt in dat slechts om gewichtige redenen van die waarde mag worden afgeweken. Richtwaarde is een wettelijk begrip en heeft – in tegenstelling tot een oriëntatiewaarde – een juridische status!
RIS	Risico Informatie Systeem met een actueel overzicht van risicovolle situaties. De provincies beschikken over een kaart waarop de locaties met risicovolle bedrijven zijn weergegeven. Hierop staan ook transportroutes (gevaarlijke stoffen), mogelijke overstromingsgebieden en gebieden waar bosbranden kunnen voorkomen. Zowel het ministerie van BZK als het ministerie van VROM zijn in 2002 begonnen met het in beeld brengen van de risico's in de leefomgeving van de burger. Het Ministerie van BZK heeft de provincie opdracht gegeven om een risicokaart (RIS) te maken waarbij de risicovolle inrichtingen met contouren op kaart gezet worden. Het RIS heeft en krijgt geen wettelijke status. De gemeenten hebben gegevens aangeleverd aan de provincie aangeleverd die zijn gebruikt voor het vullen van het Risicoregister.
Risico	Het risico van gevaarlijke activiteiten wordt onderverdeeld in twee aspecten, namelijk in kansen en effecten: · kans: de berekende kans dat een bepaald ongeval of een ramp zich voordoet. Deze kans wordt gecombineerd met de kans dat er mensen door het ongeval overlijden. Op de risicokaart kunnen deze kansen soms in de vorm van risicocontouren worden weergegeven; · effect: wanneer er een ongeval of een ramp gebeurt, heeft dat in een bepaald gebied effecten. Op de risicokaart kan dit effectgebied aangegeven worden.
Risicoanalyse	Een risicoberekening met als resultaat één of meer risicocontour(en).
Risicobron	De plaatsen waar risico's vandaan (kunnen) komen, worden risicobronnen genoemd. Het betreft hierbij: · bedrijven waar gevaarlijke stoffen worden gemaakt, gebruikt of opgeslagen; · routes en pijpleidingen waar gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Bijlage 2: Samenvatting nulmeting Externe Veiligheid

Inventarisatie van risico's

Op grond van artikel 12.12 van de Wet Milieubeheer en het Registratiebesluit Externe Veiligheid heeft de gemeente een wettelijk plicht om risicogegevens aan te leveren aan het RIVM, de beheerder van het RRGs (landelijk risicoregister inrichtingen). Deze gegevens worden onder meer gebruikt voor het maken van provinciale risicokaarten waartoe de provincies verplicht zijn op grond van artikel 6a van de Wet rampen en zware ongevallen.

Externe veiligheidsrisico's worden veroorzaakt door mobiele bronnen (transport via weg, water of spoor) en stationaire bronnen die onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) vallen (bedrijven die méér dan 10.000 kg gevaarlijke stof opslaan, LPG stations, koelinstallaties die méér dan 400 kg am-moniak bevatten) en andere EV-relevante stationaire bronnen (zoals vuurwerkopslagplaatsen en hoge druk aardgas leidingen).

Mensen en objecten die zich in het invloedsgebied van risicobronnen bevinden ondervinden het risico. Aan de 'ontvangende kant' onderscheidt het Bevi kwetsbare objecten (zoals ziekenhuizen, scholen en woningen) en beperkt kwetsbare objecten (zoals winkels, horeca-gelegenheden en sporthallen). Op grond van de ministeriële regeling risicokaarten hebben gemeenten de verplichting om gegevens over kwetsbare objecten in te voeren in het ISOR.

Ambities risico-inventarisatie

De gemeente wil voldoen aan de wettelijke taken die voortvloeien uit ondermeer het Registratiebesluit externe veiligheid en de Ministeriele Regeling provinciale risicokaart. Risico-inventarisaties worden uit-gevoerd conform de leidraad risico-inventarisatie. Een compleet beeld is gerealiseerd vóór januari 2008. Actualisatie wordt jaarlijks uitgevoerd.

De gemeente zal de taken op het vlak van risico inventarisatie eenduidig toedelen en de werkwijze borgen. Gegevens worden aangeleverd aan het RIVM dat de beheerder is van het risicoregister (RRGS), waarna een kaart met risicocontouren te zien zal zijn in het systeem. Daar waar de gemeente bevoegd gezag is, is de gemeente verantwoordelijk voor het actueel houden van de gegevens.

Bovendien zal de gemeente conform de Wet Rampen en Zware Ongevallen een maal per vier jaar een rampenplan vaststellen, inclusief een risico-inventarisatie en -analyse, organisatie en beleid aangaande rampenbestrijdingsplannen (RBP). De risico-inventarisatie bevat een overzicht van soorten rampen en ongevallen die voorzienbaar zijn en waarvoor een RBP wordt opgesteld.

Risicocontouren	Een risicocontour geeft aan hoe hoog in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron. Deze contourlijnen kan men verge-lijken met de gewone hoogtelijnen op een kaart: Binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner.
Risicoregister	Zowel het ministerie van BZK als het ministerie van VROM zijn in 2002 be-gonnen met het in beeld brengen van de risico's in de leefomgeving van de burger. Het risicoregister is een landelijk register waarin in opdracht van VROM risicosituaties met gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd. In het register staan alle bedrijven die giftige, brandbare, explosieve en nucleaire stoffen ver-werken of opslaan. Het register is een van de actiepunten van de overheid na de vuurwerkramp in Enschede (op 13 mei 2000). Het ministerie is bezig met het verplicht stellen voor bevoegd gezag om het risicoregister in te vullen en actueel te houden.. Voor de inrichtingen waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, krijgt deze de verantwoordelijkheid om de gegevens in te voeren en actueel te houden.
Risicovolle bedrijven	Bedrijven waarvan het invloedsgebied tot buiten de inrichtingsgrens reikt. Bedrijven die onder de criteria van het RIS of Bevi vallen.
Route gevaarlijke stoffen	Gemeenten zijn bevoegd om routes voor vervoer van gevaarlijke stoffen vast te stellen. Hierover moet het transport van gevaarlijke stoffen plaats-vinden (routeplichtige transporten).
RRGS	Risico Register Gevaarlijke Stoffen. Is een database in beheer bij het RIVM. Elk bevoegd gezag Wet milieubeheer is verantwoordelijk voor de invoer van gegevens.
Scenario	Als er een ernstig ongeval plaatsvindt, hangt de afloop vaak af van wisse-lende omstandigheden. Dus een ongeval kan volgens verschillende scena-rio's verlopen. Bij het onderzoek naar de risico's (PR en GR) worden daarom diverse scenario's verwerkt. In de scenario's wordt ook rekening gehouden met weersomstandigheden die van invloed kunnen zijn, bijvoorbeeld de wind.
Slachtoffer	Slachtoffers zijn de personen die gewond zijn geraakt of zijn overleden als gevolg van een ongeval of ramp.
Worst case scenario	Het ongeval resulterend in de meest negatieve gevolgen denkbaar.
Zelfredzaamheid	Zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in het effectge-bied in staat zijn om zichzelf op eigen kracht in veiligheid te brengen. Daar-naast wordt ook steeds meer gesproken over "redzaamheid" (de ander in veiligheid brengen). De advisering kan zich hier richten op de voorlichting en de alarmering ter verhoging van de zelfredzaamheid. Onlangs is het on-derzoek verschenen van het COT en de Regionale Brandweer Amsterdam e.o.: "Zelfredzaamheid van burgers bij rampen en zware ongevallen".

De risico-inventarisatie externe veiligheid gaat over bronnen (EV-relevante inrichtingen, leidingen, vervoer gerelateerd) en ontvangers (dichtheid van bevolking, zelfredzaamheid, e.d.). De gemeente wil zowel van bronnen als van ontvangers een goed en actueel overzicht hebben.

Situatie: bedrijven en andere stationaire risicobronnen

De gemeente heeft de inventarisatie van stationaire risicobronnen in 2007 afgerond. De inventarisatie is uitgevoerd in samenwerking tussen de afdeling Ruimtebeheer en de brandweer. De gegevens zijn aangeleverd aan het RRGs. In bijlage 2 van de nulmeting is een tabel opgenomen met een overzicht van EV-relevante bronnen die zijn onderzocht en op de inventarisatielijst geplaatst. In bijlage 11 is een A0 kaartoverzicht opgenomen waarin alle PR contouren en GR invloedsgebieden zijn opgenomen. In bijlage 10 geeft op A3 formaat de PR contouren en GR invloedsgebieden van 12 individuele risicobronnen. Deze kaart is hieronder toegevoegd.

Beoordeling van de situatie van risico's rond stationaire bronnen geeft de volgende conclusies:

- de risico's zijn bekend.
- voor twee bedrijven kan nog geen definitief oordeel gegeven worden op de vraag of er acties nodig zijn: Avery Dennison en Helm. Voor deze locatie is nader onderzoek nog gaande.
- de situatie is een momentopname, er zijn nog geen afspraken over toekomstige risico-inventarisaties vastgelegd.
- inzicht in de risico's van (planologisch) toegelaten ontwikkeling zijn nog niet voldoende bekend.
- Alphen aan den Rijn heeft geen saneringssituaties m.b.t. het PR.

Situatie: transport gerelateerde risico's

De inventarisatie geeft ook inzicht in de risico's van vervoersgebonden en mobiele bronnen. Gegevens die verband houden met wegtransport zijn afkomstig van de risicoatlas wegtransport en – hoofdvaarwegen. In bijlage 2 is tevens een overzicht hiervan opgenomen. Een A3 kaart van transport gerelateerde risico's is opgenomen in bijlage 10.

Bestudering van de situatie geeft de volgende beoordeling:

- de transportroutes gevaarlijke stoffen (N11/N207) en daaraan gekoppelde EV-risico's zijn bekend. Voor de N11 zijn transportbewegingen en op basis hiervan berekende risico's via een uitgevoerde QRA bekend geworden,
- vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor vindt niet plaats,
- vervoer van gevaarlijke stoffen over water vindt in beperkte mate plaats. Volgens de risicoatlas hoofdvaarwegen is er op de route door Alphen geen invloedsgebied of risico contour.

Situatie: vervoer van gevaarlijke stoffen naar stationaire bronnen

Voor het grootste deel van de bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken is het vervoer geregeld via ontheffingen en routing. Voor enkele bedrijven waarvan bekend is dat er gevaarlijke stoffen zijn opgeslagen is dat op dit moment nog niet het geval. Ook de risico's van het transport naar deze bronnen is nog onvoldoende bekend. Het gaat hierbij overigens om een beperkt aantal inrichtingen.

Conclusie:

- risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen naar bedrijven zijn onvoldoende bekend,
- er is geen systematische check van vervoersrisico's naar bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen,
- de werkprocessen rond het beheersen van risico's van transport van gevaarlijke stoffen kunnen nog verbeterd worden zodat alle gevallen tijdigesignaleerd en gereguleerd worden

Situatie: buisleidingen

Rond buisleidingen (aardgasleidingen) moeten 'vaste' veiligheidsafstanden worden aangehouden m.b.t. PR en GR. Op dit moment is de Circulaire Zonering langs Aardgastransportleidingen uit 1984 nog formeel van kracht. Het ministerie van VROM werkt aan een nieuw beleid. Hierin worden rekenmodules opgenomen, waarmee de veiligheidsafstanden moeten worden bepaald. Tot aan publicatie van het nieuwe beleid geeft VROM aan de afstanden in de voornoemde Circulaire 1984 te hanteren.

De ligging van hoogdrukaardgasleidingen is bekend. De resultaten van de risicobeoordeling van buisleidingen zijn in de risicokaart verwerkt. De situatie is als volgt:

- de ligging van relevante buisleidingen is bekend,
- voor de leiding zuidelijk van Alphen (langs N11) is een QRA opgesteld,
- voor de overige leidingen is nog geen QRA opgesteld; daarvoor is geen expliciete verplichting,
- van de leiding naar het gasontvangststation is bekend dat deze niet voldoet aan de Circulaire uit 1984 (dichter bij een woongebouw dan 4 m).

Situatie: kwetsbare objecten

De gemeente heeft nog geen volledig beeld van de kwetsbare objecten die zich in invloedsgebieden van risicobronnen bevinden. Dit beeld kan wel van groot belang zijn i.v.m. de ruimtelijke ontwikkeling en de verantwoording van het groepsrisico.

Conclusie: aanvulling van de inventarisatie van kwetsbare objecten is een aandachtspunt.

Situatie: beschikbaarheid informatie over externe veiligheid

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft diverse onderzoeksrapporten en gegevens opgeslagen over externe veiligheid in de gemeente. Op dit moment worden deze gegevens echter nog niet in één centraal toegankelijk bestand opgeslagen. Over een eigen GIS systeem waarin deze gegevens zijn vastgelegd, beschikt de gemeente op dit moment niet.

Naast informatie over bronnen heeft de gemeente informatie over de 'ontvangers'. De beschikbaarheid van informatie over kwetsbare objecten, zelfredzaamheid en dichtheden is niet compleet. Deze informatie – die nodig is voor groepsrisico verantwoording – is bovendien ook niet centraal toegankelijk.

Het resultaat is dat er momenteel een groot aantal onderzoeksrapporten en andere bronnen is waarin de risico informatie is te vinden. Door deze manier van organiseren van gegevens is het overzicht over externe veiligheidsrisico's binnen gemeente vrij sterk afhankelijk van personen. In de praktijk hebben enkele personen op dit moment de rol van 'het geheugen van de gemeente'. Deze situatie is kwetsbaar. Mede hierdoor is het verkrijgen van zekerheid over de juistheid en compleetheid van de risicoinventarisatie ingewikkeld.

Conclusie:

- er is wel veel informatie, maar de toegankelijkheid ervan is afhankelijk van personen en daardoor kwetsbaar,
- de informatie over bronnen is compleet en actueel, de informatie over kwetsbare objecten is echter niet compleet.

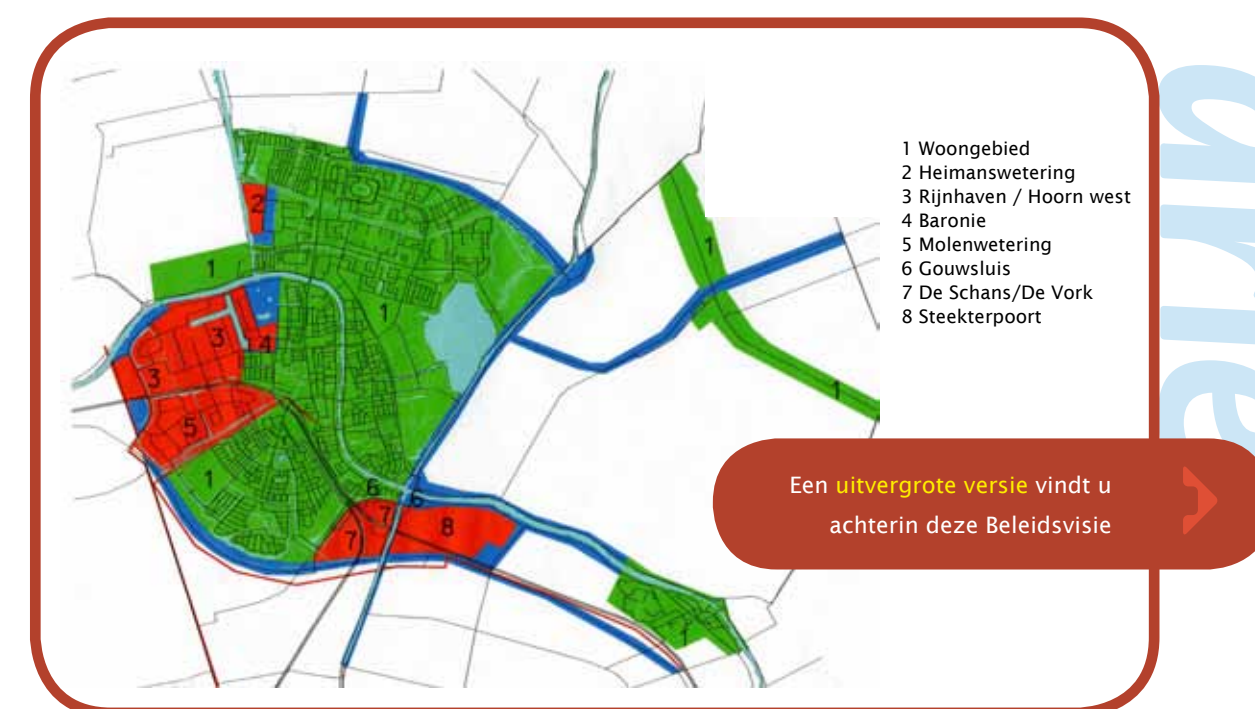
Organisatie van de uitvoering van risico-inventarisaties

Binnen de gemeente Alphen aan den Rijn is de risico-inventarisatie in 2007 uitgevoerd in samenwerking tussen vertegenwoordigers van de brandweer en de afdeling ruimtebeheer. De taak voor het uitvoeren van de risicoinventarisatie en het beheer van de resultaten ervan is nog niet structureel in de organisatie verankerd. Voor het actueel houden van de risico-inventarisatie is het nodig dat dit wel gebeurt.

De inventarisatie die gericht is op het ISOR onderdeel van de risicokaart ligt doorgaans als taak bij de brandweer. In de gemeente Alphen aan den Rijn is deze taak echter nog niet toegedeeld. Dit geldt ook voor het toeleveren van inventarisatie gegevens ten behoeve van de provinciale risicokaart.

Bijlage 3: Verwachte gevolgen voor geselecteerde gebieden

Deze bijlage geeft een samenvatting van de betekenis van de beleidsvisie externe veiligheid voor deelgebieden van de gemeente Alphen aan den Rijn. Op onderstaande kaart zijn de gebieden waarvoor deze analyse gemaakt is aangegeven. Deze bijlage geeft een samenvatting van de actuele situatie, van de ambities en van de manier waarop de ambities op langere termijn worden gerealiseerd.

1. Woongebied

a) Huidige karakteristiek

De woongebieden binnen de gemeente Alphen aan den Rijn liggen in de kernen Alphen aan den Rijn, Aarlanderveen en Zwammerdam.

De woongebieden hebben een nadrukkelijke woonfunctie met de daarmee samenhangende activiteiten, zoals winkels. Ook liggen in deze gebieden kantoren en kleine bedrijven. In Zwammerdam en Aarlanderveen liggen ook agrarische of daaraan gerelateerde bedrijven.

Voor het woongebied Alphen aan den Rijn geldt, naast het bovenstaande, dat een hogedrukaardgasleiding in het gebied loopt naar het gasontvangststation dat op het terrein van het NUON aan de Prins Bernhardlaan 10 staat.

b) Visie op de toekomst

Nieuwe risicobronnen worden volgens de meeste geldende bestemmingsplannen niet toegelaten in deze gebieden.

c) Invulling externe veiligheid

Voor de kern Alphen aan den Rijn geldt dat ten westen en ten oosten van dit woongebied bedrijventerreinen liggen. Op deze bedrijventerreinen ligt een aantal bestaande bedrijven die een invloedsgebied hebben dat tot over het woongebied reikt. Hierdoor ligt meer dan de helft van dit woongebied binnen een invloedsgebied.

Verder lopen ten zuiden van het woongebied Alphen aan den Rijn een transportroute voor gevaarlijke stoffen (N11) en een ondergrondse hogedrukaardgasleiding. Ten oosten en ten noorden van Alphen aan den Rijn loopt eveneens een transportroute voor gevaarlijke stoffen (N207).

Voor Zwammerdam is een ondergrondse hogedrukaardgasleiding die langs de spoorlijn loopt van belang.

Aarlanderveen wordt doorkruist door een provinciale weg (N231). Hierover vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Het gaat hier niet om grote aantallen transporten.

d) Relatie met externe veiligheidsvisie

Voor woongebieden geldt het streven om het groepsrisico te beperken tot maximaal 10 slachtoffers. Nieuwe risicobronnen die meer dan 10 slachtoffers kunnen veroorzaken in woongebieden worden volgens de visie geweigerd.

Voor de bestaande situatie in m.n. Alphen aan den Rijn die binnen een invloedsgebied van een risicobron liggen is gebleken dat op dit moment niet voldaan kan worden aan dit streven.

Om binnen een invloedsgebied van een risicobron nieuwe kwetsbare objecten niet onmogelijk te maken, de gemeente per initiatief en project bij toename van het GR een afweging maken en hierover een beargumenteerd besluit nemen. Hierbij worden de volgende uitgangspunten betrokken:

De zelfredzaamheid moet voldoende gewaarborgd zijn (bijv. via waarschuwingssystemen, ontvluchting-mogelijkheden).

- Toename van de omvang van de personendichtheid: wordt niet toegelaten wanneer tevens de oriëntatiewaarde voor het GR wordt overschreden.
- Stedenbouwkundige en inrichtingstechnische maatregelen: alle technisch, financieel en organisatorisch haalbare voorzieningen worden in dit scenario getroffen.
- Signalering en inzet hulpdiensten: technisch, financieel en organisatorisch haalbare systemen voor vroegtijdige signalering van een incident en effectieve inzet van hulpdiensten worden gerealiseerd.'

2. Heimanswetering

a) Huidige karakteristiek

Heimanswetering is een klein bedrijventerrein met een klein aantal grotere bedrijven. Het bedrijventerrein is aan 3 zijden omsloten door woonwijken. Op Heimanswetering liggen 2 EV-relevante bedrijven, nl. het LPG-tankstation aan de Kalkovenweg 7 en het vuurwerkverkooppunt aan de Kalkovenweg 5A-B. Verder ligt het bedrijventerrein binnen het invloedsgebied van Helm.

Heimanswetering is over de weg alleen toegankelijk via woonwijken.

Heimanswetering ligt binnen het invloedsgebied van Helm, Hoorn 75.

In het geldende bestemmingsplan is de vestiging van Bevi-inrichtingen niet expliciet uitgesloten. Ook nieuwe kwetsbare bestemmingen zijn binnen het geldende bestemmingsplan mogelijk.

b) Visie op de toekomst

Volgens de huidige plannen blijft Heimanswetering als bedrijventerrein bestaan. Als ook ten westen van het bedrijventerrein, in de nu nog open Gnephoek, een woonwijk gerealiseerd wordt, is dit bedrijventerrein geheel omsloten door woonwijken.

Door de ligging omgeven door woonwijken zal dit bedrijventerrein in de toekomst meer en meer een bedrijventerrein worden voor lichte bedrijvigheid.

c) Invulling externe veiligheid

In de toekomst zal Heimanswetering verder van karakter veranderen naar een bedrijventerrein met lichte bedrijvigheid. Mogelijk zal het ook een gemengd gebied worden van wonen en werken. De nieuwvestiging van Bevi-bedrijven, en evt. ook vuurwerkbedrijven, past daar dan niet meer in. Ook het bestaande LPG-tankstation past eigenlijk niet meer op een dergelijk terrein.

Het LPG-tankstation is vanwege het transport dat alleen via woongebieden kan plaatsvinden niet optimaal gelegen.

d) Relatie met externe veiligheidsvisie

Heimanswetering ligt in GG-b. Nieuwe LPG-tankstations zijn oa. toegelaten in GG, mits ze liggen langs een transportas. Verder geldt er een aantal randvoorwaarden. Een van die randvoorwaarden stelt dat er maximaal 10 slachtoffers mogen vallen buiten de terreingrens van het bedrijventerrein. Heimanswetering ligt niet langs een transportas. Er mag volgens de EV-visie geen nieuw LPG-tankstation gevestigd worden.

3. Rijnhaven / Hoorn West

a) Huidige karakteristiek

Het bedrijventerrein Rijnhaven is een van de oudste bedrijventerreinen van de gemeente Alphen aan den Rijn. Dit gebied ligt dicht bij de woongebieden en bij gebieden die in de (nabije) toekomst een (beperkte) woonfunctie zouden kunnen krijgen. Hoorn West ligt ten westen van Rijnhaven.

In het Rijnhaven gebied zijn de belangrijkste EV relevante bedrijven gevestigd. Dit zijn overwegend op- en overslagbedrijven voor gevaarlijke stoffen. Het belangrijkste risico dat bij deze bedrijven kan optreden is dat op een gaswolk met chemicaliën. De omvang van deze risico's is per bedrijf goed bekend: voor de omliggende woongebieden leidt het maatgevende scenario tot een groepsrisico dat uitkomt op meer dan 10 slachtoffers in de woongebieden.

Volgens het geldende bestemmingsplan is de vestiging van nieuwe risicovolle bedrijven mogelijk. Nieuwe kwetsbare bestemmingen zijn volgens het geldende bestemmingsplan niet toegestaan.

b) Visie op de toekomst

Voor de toekomst voorziet de gemeente dat op het bedrijventerrein Rijnhaven geen nieuwe EV bronnen zullen worden toegelaten. Met de momenteel aanwezige bedrijven wordt bezien of EV risico's verder kunnen worden teruggedrongen. Hiervoor zullen natuurlijke momenten worden benut.

Met de gegeven EV risico's acht de gemeente het onwenselijk dat zich in de directe omgeving van het Rijnhavegebied objecten vestigen met beperkt zelfredzame personen.

De gemeente is voornemens om de oostzijde van het bedrijventerrein te transformeren naar een gemengd woon-werkgebied.

c) Invulling externe veiligheid

Door de functiewijziging van Rijnhaven-Oost van bedrijventerrein naar een gemengd gebied bedrijven en wonen, komen de woonbestemmingen (kwetsbare bestemmingen) dicht bij de risicovolle bedrijven te liggen. De personendichtheid zal door deze functiewijziging ook groter worden. Er zullen berekeningen uitgevoerd moeten worden.

Verder leidt het LPG-tankstation aan de Van Foreestlaan tot beperkingen in het gebruik van de directe omgeving.

d) Relatie met EV-visie

Voor de ontwikkelingen in Rijnhaven-Oost geldt dat uit de berekeningen van zowel Helm als Biesterfeld blijkt dat er meer dan 10 slachtoffers vallen in woongebieden. Hiermee wordt niet voldaan aan het streefbeeld van de EV-visie. Volgens de EV-visie moeten, om deze nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken, extra maatregelen genomen worden ten behoeve van de ontvluchtingmogelijkheden (zelfredzaamheid) en de hulpverlenings- en bestrijdingsmogelijkheden van de hulpdiensten. Deze maatregelen zullen meegenomen en afgewogen moeten worden in de te voeren ruimtelijke procedure.

4. Baronie

a) Huidige karakteristiek

Het Baronie terrein maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan Rijnhaven. Het Baronie terrein bestaat uit het voormalige Baronieterrein en een aantal omliggende percelen. Het gebied wordt begrensd door de Eikenlaan, de Prinses Beatrixlaan, de Prinses Margrietlaan en het verlengde van de Van Foreestlaan. In het verleden was het grootste gedeelte van dit terrein in gebruik als chocoladefabriek van de Baronie. Het terrein grenst aan de zuid- en oostzijde aan woonwijken en aan de west- en noordzijde aan het bedrijventerrein Rijnhaven. Op dit moment is het terrein niet meer in gebruik. Op het terrein staat een gemeentelijk monument, het voormalige fabrieksgebouw van de Baronie.

Het terrein ligt binnen de invloedsgebieden van Biesterfeld aan de Eikenlaan 20 en Helm aan de Hoorn 75.

Volgens het geldende bestemmingsplan is zowel de vestiging van nieuwe risicovolle activiteiten als van nieuwe kwetsbare bestemmingen niet uitgesloten.

b) Visie op de toekomst

Er zijn plannen om de locatie Baronie te ontwikkelen tot een gemengd woon-werkgebied. Langs de Eikenlaan zullen woningen gerealiseerd worden en in het oude Baroniegebouw en op het noordelijke deel van het terrein bedrijvigheid met o.a. een supermarkt en sportschool.

c) Invulling externe veiligheid

Door de ligging in 2 verschillende invloedsgebieden moet bij de verdere ontwikkeling van het Baronie-terrein externe veiligheid meegenomen worden. Er moeten berekeningen van het groepsrisico uitgevoerd worden. Gelet op uitgevoerde indicatieve berekeningen zullen de oriëntatiewaarden voor het groepsrisico van de 2 EV-relevante bedrijven niet overschreden worden. Wel zal er een verantwoording van het groepsrisico uitgevoerd moeten worden, waarin, naast het groepsrisico, ook andere aspecten als zelfredzaamheid, inzetbaarheid hulpdiensten afgewogen moeten worden.

Op grond van indicatieve EV-berekeningen zijn er meer dan 10 slachtoffers in de woongebieden ten gevolge van Helm en Biesterfeld.

d) Relatie met EV-visie

Het Baronie-terrein ligt in een gemengd gebied (GG).

Volgens de EV-visie zijn in een GG kwetsbare bestemmingen toegestaan. Als, zoals voor het Baronie-terrein het geval is, een GG ligt binnen een invloedsgebied, dan mogen er geen kwetsbare bestemmingen voor verminderd zelfredzame personen gevestigd worden.

Nieuwe risicovolle bestemmingen zijn in een GG niet toegestaan.

5. Molenwetering

a) Huidige karakteristiek

Molenwetering is eind jaren '80 in gebruik genomen. Er zijn nog slechts enkele onbebouwde kavels. Op dit bedrijventerrein is een grote diversiteit aan bedrijven gevestigd. Voor het grootste gedeelte gaat het om bedrijven uit een lagere milieucategorie.

Op het terrein liggen enkele EV-relevante bedrijven, te weten een opslag van L'Oreal aan de Boerhaave-weg 10-16, Avery Dennison aan de H.A. Lorentzweg 2 en Brookland Frozen Products aan de Linnaeus-weg 2. Verder zijn op dit terrein 3 opslag- en verkooppunten voor consumentenvuurwerk gevestigd aan de A. van Leeuwenhoekweg 32H, de Röntgenweg 5 en de J.A. Leeghwaterweg 1.

Molenwetering ligt binnen de invloedsgebieden van Helm, Hoorn 75; Mavom, Handelsweg 6; LPG-tankstation, Leidse Schouw 10.

Volgens het geldende bestemmingsplan is zowel de vestiging van nieuwe risicovolle activiteiten als van nieuwe kwetsbare bestemmingen niet uitgesloten.

b) Visie op de toekomst

Op dit moment zijn er geen plannen om het bedrijventerrein een andere functie te geven. Wel zijn in het verleden meer bedrijven op dit terrein gevestigd waar meerdere personen aanwezig zijn.

c) Invulling externe veiligheid

Molenwetering zal ook in de toekomst een bedrijventerrein blijven. Zolang er risicovolle bedrijven gevestigd zijn, en de mogelijkheid om nieuwe risicovolle bedrijven te vestigen bestaat, moet terughoudend omgegaan worden het toelaten van kwetsbare bestemmingen.

d) Relatie met EV-visie

Molenwetering is een bedrijventerrein type a. Dit houdt in dat volgens de visie (beperkt) kwetsbare bestemmingen op dit terrein zijn toegelaten. Omdat ook nieuwe risicovolle bedrijven toegelaten zijn, kan dit tot een probleem leiden.

6. Gouwsluis

a. Huidige karakteristiek

Buurtschap Gouwsluis is voornamelijk een woongebied, een deel van Gouwsluis ligt aan de westzijde van de Gouwe, het andere ligt aan de oostzijde. In het buurtschap zijn enkele bedrijven gevestigd, waaronder een handel in olieproducten Steekterweg 210 in oostelijke deel van Gouwsluis. In het westelijke deel is een LPG tankstation. Op de oliehandel zijn het Brzo en het Bevi van toepassing. De bedrijfsactiviteiten zijn beperkt tot de opslag van olieproducten.

Door het oostelijk deel van Gouwsluis loopt de N207, deze wordt gebruikt voor transport van gevaarlijk stoffen (zie hiervoor onderdeel 8).

b. Visie op de toekomst

Het is de bedoeling om de woonfunctie te versterken als de gelegenheid zich voordoet. Bedrijvigheid wordt dan vervangen door woningen. Tussen het oostelijk deel van Gouwsluis en het nieuwe bedrijventerrein Steekterpoort 1 en 2 komt een groene buffer te liggen.

c. Invulling externe veiligheid

De risico's van de oliehandel aan de Steekterweg in het oostelijk deel van Gouwsluis zijn klein. Het bedrijf veroorzaakt geen groepsrisico.

Het westelijk deel van Gouwsluis ligt gedeeltelijk binnen het invloedsgebied van een LPG tankstation. Volgens de nulmeting van 2008 wordt de oriëntatiewaarde van GR overschreden, zie hiervoor onderdeel 9, LPG tankstations.

Tussen Gouwsluis en de nieuwe bedrijventerreinen Steekterpoort 1 en 2 komt een groene buffer.

De invloed van de OTA en de provinciale wegen N207 en N11 is besproken bij onderdeel 8.

d) Relatie met EV-visie

Gouwsluis ligt zowel in het invloedsgebied van de N207 als van de OTA. Door de toename van het transport van gevaarlijke stoffen door autonome groei en eventueel de OTA wordt de kans op slachtoffers in deze wijk groter. Er is alle reden om te onderzoeken op welke wijze de gevolgen van een calamiteit in de wijk Gouwsluis beperkt kunnen worden, zie hiervoor onderdeel 3.

7. De Schans / De Vork

a) Huidige karakteristiek

Het bedrijventerrein De Schans bestaat uit 2 onderdelen, De Schans 1 en De Schans 2. Het bedrijventerrein De Vork ligt tussen deze bedrijventerreinen in.

Op het bedrijventerrein De Vork zijn vnl. bedrijven gevestigd die zich in een of andere vorm met afval bezighouden. Ook liggen aan de rand van dit terrein langs de Gouwe 2 bedrijfswoningen. Andere bedrijfswoningen zijn volgens het geldende niet toegestaan.

Volgens het geldende bestemmingsplan is De Schans bestemd voor zowel lichte als zware bedrijven. Deze laatste categorie kan zich vestigen op het oostelijke deel van het terrein. De vestiging van nieuwe risicovolle bestemmingen is mogelijk. De vestiging van nieuwe kwetsbare bestemmingen is niet toegelaten. De vestiging van nieuwe risicovolle activiteiten is in het geldende bestemmingsplan niet uitgesloten. Op De Schans 1 en op De Vork zijn op dit moment geen vrije kavels meer. De Schans 2 is op dit moment slechts voor ca. 1/3 gevuld. Naast de reeds gevestigde en in aanbouw zijnde bedrijven zijn er plannen voor de vestiging van o.a. een archiefopslag en een autodealer.

Op De Schans 2 ligt aan de Tankval 1 een LPG-tankstation. Verder grenst het terrein aan de zuidzijde aan de N11. De N11 is een transportroute voor gevaarlijke stoffen. Net ten zuiden van de N11 loopt een ondergrondse hogedrukaardgasleiding. De invloedsgebieden van deze risicobronnen liggen voor een gedeelte over het bedrijventerrein.

De Schans ligt binnen de aandachtsgebieden van de transportroutes voor gevaarlijke stoffen (N11/N207) en van een ondergrondse hogedrukaardgasleiding.

b) Visie op de toekomst

De Schans 2 moet nog verder ingevuld worden. Aan de randen moeten volgens het beeldkwaliteitplan gebouwen komen met een zekere uitstraling. Aan de zijde van de N11 wordt dit vooral ingevuld met publiekstrekkende functies, zoals een McDonald's en een autodealer. Verder heeft de zuidwest punt van het gebied bij de N11/Goudse Schouw en Gouwelandenlaan een maatschappelijke bestemming.

c) Invulling externe veiligheid

Bij de verdere invulling van De Schans 2 moet rekening gehouden worden met het LPG-tankstation en met de N11 en de hogedrukaardgasleiding. Bij de vestiging van publiekstrekkende bedrijven langs de N11 of in de omgeving van het LPG-tankstation, moet externe veiligheid goed in beeld gebracht worden. Dit geldt in het bijzonder voor de locatie waar de maatschappelijke bestemming op rust.

d) Relatie met EV-visie

De Schans 1 en 2 en De Vork vallen in BT-a. Hiervoor geldt dat geen nieuwe risicobronnen zijn toegelaten. Volgens de geldende bestemmingsplannen zijn nieuwe risicobronnen toegelaten. Hierdoor bestaat de kans dat nieuwe risicobronnen zich alsnog vestigen. Die kans is echter vanwege de grondpositie van de gemeente op De Schans 2, en het feit dat op De Schans 1 en De Vork geen ruimte meer is voor nieuwe bedrijfsvestigingen, niet zo groot.

8. Tussen de Gouwe en Zwammerdam: Steekterpoort I en Limes

a) Huidige karakteristiek

Het grootste deel van het gebied tussen de Gouwe en de grens met de gemeente Bodegraven is op dit moment buitengebied. Hier zijn agrarische bedrijven gevestigd. Inmiddels hebben ook andersoortige bedrijven intrek genomen in voormalige agrarische gebouwen. Langs de Rijn ligt lintbebouwing, woningen afgewisseld met bedrijven. In het oostelijk deel van Limes tegen de grens met Bodegraven ligt de woonkern Zwammerdam. In Zwammerdam is zorginstelling De Bruggen gevestigd. In het westelijke deel van Limes ligt een deel van woonwijk Gouwsluis. Aan het Goudse Rijkpad ligt een woonwagenkamp. In Gouwsluis is een oliehandel gevestigd, dit bedrijf valt onder het Brzo.

b) Visie op de toekomst

Het gebied zal ingrijpend veranderen. De N207 wordt verlegd. Aan beide zijden van de vernieuwde N207 en langs de Gouwe, tussen de N11 en Gouwsluis komt een bedrijventerrein. Volgens de plannen wordt dit een bedrijventerrein met een hoge personendichtheid van 60 p/ha.

Een deel van het bedrijventerrein is bestemd voor de Overslag Terminal Alphen aan den Rijn (OTA)

De haven van de OTA ligt aan de Gouwe. Langs de Gouwe komen behalve de OTA kantoorgebouwen. Op dit bedrijventerrein komen ook andersoortige bedrijven, waarbij op dit moment gedacht wordt aan bedrijven in de transport en logistiek.

c) Invulling externe veiligheid

De OTA heeft vooralsnog geen klanten die gevaarlijke stoffen gaan transporteren, de milieuvergunning van OTA voorziet nog niet in overslag van gevaarlijke stoffen. In de Milieueffectrapportage voor de OTA wordt daar wel rekening meegehouden.

Voor de bestemmingsplanprocedure Steekterpoort I is een QRA gemaakt voor de OTA. Voor de QRA is een inschatting gemaakt van het aantal containers met gevaarlijke stoffen dat wordt overgeslagen en de aard van de gevaarlijke stoffen. Volgens de inschatting van de QRA is de overslag van 5000 containers met gevaarlijke stoffen per jaar op een bedrijventerrein met een personendichtheid van ten minste 60 p/ha mogelijk.

De mogelijkheid van vestiging van Bevi bedrijven op het overige deel van het bedrijventerrein is nog niet uitgesloten. Het gebied is in de EV visie aangemerkt als BT-b. Het uitgangspunt op dit moment is een bedrijventerrein met een hoge personendichtheid. Bevi bedrijven zijn moeilijker in te passen op een dichtbevolkt en dichtbebouwd bedrijventerrein. Het bedrijventerrein zodanig inrichten dat de vestiging voor elk Bevi bedrijf mogelijk is, bv door een lage bebouwings- en personendichtheid, is onmogelijk. Daarvoor is de variatie aan bedrijven, hun risicocontouren en invloedsgebieden te groot. Bovendien wordt dan het uitgangspunt bij de inrichting van het terrein, een hoge personendichtheid van 60 p/ha, losgelaten.

Als de vestigingsmogelijkheid voor Bevi bedrijven open blijft dan zal per bedrijf bij de milieuvergunningprocedure moeten blijken of het bedrijf zich daadwerkelijk kan vestigen.

Voor geïnteresseerde Bevi bedrijven moet het duidelijk zijn dat vestiging in Steekterpoort I niet vanzelfsprekend is. Allereerst zal een QRA moeten worden opgesteld. Of het kandidaat-bedrijf zich daadwerkelijk kan vestigen is vervolgens afhankelijk van de uitkomst van de QRA.

De N207 en de N11 zijn vanwege het transport van gevaarlijke stoffen risicobronnen. Naar verwachting zal in de toekomst het transport van gevaarlijke stoffen toenemen. Voor de bestemmingsplanprocedures Steekterpoort I en Limes is een QRA van de transportrisico's over de N207 en N11 gemaakt. Hierbij is gebruik gemaakt van de toekomstverkenningen van het ministerie van Verkeer en Waterstaat en tevens is rekening gehouden met het effect van de overslag van gevaarlijke stoffen op het OTA op het aantal transporten over de N207 en N11.

d) Relatie met de EV-visie

In de bestaande situatie heeft de OTA op dit moment nog geen milieuvergunning voor de overslag van gevaarlijke stoffen. De huidige activiteiten van de OTA vormen geen risicobron.

De N207 en de N11 zijn in de huidige situatie wel risicobronnen vanwege het transport van gevaarlijke stoffen. In de huidige situatie is het maximum aantal slachtoffers als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen groter dan 10. Dit geldt voor zowel de N11 (max. 40 slachtoffers) als voor de N207 (max. 200 slachtoffers). Het aantal slachtoffers in de woongebieden is niet gescheiden berekend. De kans dat bij de N207 om meer dan 10 slachtoffers in woongebieden gaat is aanwezig, aangezien een groot deel van buurtschap Gouwsluis binnen het invloedsgebied ligt. De huidige situatie voldoet daarmee niet aan het streefbeeld, maximaal 10 slachtoffers in woongebieden, van de EV visie.

Naar verwachting neemt in de toekomst het transport van gevaarlijke stoffen toe. Het groepsrisico veroorzaakt door het transport van gevaarlijke stoffen zal ook toenemen. De toekomstige situatie zal dus meer gaan afwijken van het streefbeeld van de EV visie dan de huidige situatie.

Mocht de OTA in de toekomst gevaarlijke stoffen willen gaan overslaan dan zal het transport van gevaarlijke stoffen toenemen en tevens zal de OTA zelf een risicobron worden. Volgens de inschatting van de QRA heeft de OTA een effectafstand van ongeveer een kilometer. Binnen deze straal zijn woongebieden, o.a. Gouwsluis (het westelijke en het oostelijke deel). Het maximaal aantal slachtoffers bedraagt 150.

Welk percentage daarvan in de woongebieden valt is niet uitgerekend, maar de kans dat het er meer dan 10 zullen zijn is groot. Het streefbeeld van de EV visie, maximaal 10 slachtoffers, wordt daarmee niet gehaald.

Volgens de EV visie is een aantal slachtoffers > 10 in woongebieden acceptabel als via andere maatregelen, zoals de inzet van hulpdiensten en gebiedsinrichting, de gevolgen van een calamiteit beperkt kunnen worden. In de huidige situatie wordt niet voldaan wordt aan het streefbeeld, in de toekomst zal de afwijking van het streefbeeld toenemen. Er is dus alle reden om te onderzoeken op welke wijze de gevolgen van een calamiteit beperkt kunnen worden.

Wat betreft de OTA zou eventueel overwogen kunnen worden om een milieuvergunningaanvraag voor de overslag van gevaarlijk stoffen te weigeren. Een andere optie is om op voorhand in het bestemmingsplan al uit te sluiten dat er ooit gevaarlijke stoffen zullen worden overgeslagen op het OTA terrein.

9. LPG tankstations

a) Huidige karakteristiek

In Alphen aan den Rijn zijn 6 LPG-tankstations gevestigd. 3 van deze tankstations liggen aan de rand van de woonbebouwing. Bij 1 tankstation vindt het transport van LPG door de woonwijk plaats.

Nog niet van alle tankstations is het groepsrisico berekend. Wel is bekend dat in ieder geval voor 2 tankstations er sprake is van een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico (OW).

Voor de volgende LPG-tankstations zijn berekeningen uitgevoerd:

- Goudse Schouw 3: oriëntatiewaarde overschreden; max. 300 doden.
- Leidse Schouw 10: oriëntatiewaarde overschreden (zonder hittewerende coating), oriëntatiewaarde niet overschreden (met hittewerende coating); max. 300 doden.
- Zegerbaan 2: oriëntatiewaarde niet overschreden; max. 80 doden.

Voor de overige tankstations zijn (nog) geen berekeningen van het groepsrisico uitgevoerd.

b) Visie op de toekomst

LPG zal de komende jaren nog wel als brandstof toegepast blijven worden. Voor de omgeving van het tankstation aan de Van Foreestlaan zijn plannen om woningen te realiseren (zie Rijnhaven). Er is sprake van dat dit tankstation op korte termijn zijn LPG-activiteiten zal staken, of dit al gedaan heeft. Als dit daadwerkelijk het geval is en ook de milieuvergunning ingetrokken is, dan levert dit tankstation geen belemmeringen meer op voor de verdere ontwikkeling van het Rijnhavengebied.

In de omgeving van het tankstation aan de Zegerbaan zijn op dit moment geen ontwikkelingen gepland. Voor de overige tankstations geldt dat volgens de geldende bestemmingsplannen kwetsbare bestemmingen in de omgeving toegestaan zijn.

c) Invulling externe veiligheid

Ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van een LPG-tankstation leiden vrij snel tot een overschrijding de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Aangezien er in de omgeving van alle tankstations, uitgezonderd het tankstation aan de Zegerbaan, ontwikkelingen gaande zijn danwel gepland zijn binnen de invloedsgebieden, moet EV in een vroeg stadium meegenomen worden in deze ontwikkelingen.

Bij LPG-tankstations is verder van belang dat het invloedsgebied het gebied is waarin 100% van de aanwezigen komt te overlijden. Dit in afwijking van het invloedsgebied bij andere risicovolle activiteiten. Bij deze activiteiten is de grens van het invloedsgebied gedefinieerd als dat punt waar 1% van de aanwezigen komt te overlijden. Het invloedsgebied wordt dan ook wel het 1% letaliteitsgebied genoemd. Voor LPG-tankstations is dit gebied 300-400 meter groot. Het aantal dodelijke slachtoffers kan dus groter zijn dan het aantal dat binnen het 100%-letaliteitsgebied valt. Het is gewenst om, naast het wettelijke invloedsgebied van 150 meter, ook de effecten van een LPG-tankstation binnen de 1%-letaliteitsgebied mee te nemen.

d) Relatie met EV-visie

De bestaande LPG-tankstations liggen in GG-b, GG-t en BT-a. Op 2 na liggen de tankstations langs een transportas, incl. de uitvalswegen van Alphen aan den Rijn. Alleen de tankstations aan de Kalkovenweg, en in mindere mate het tankstation aan de Van Foreestlaan liggen niet langs een transportas.

Nieuwe LPG-tankstations zijn o.a. toegelaten in GG, mits ze liggen langs een transportas. Verder geldt er een aantal randvoorwaarden. Een van die randvoorwaarden stelt dat er maximaal 10 slachtoffers mogen vallen buiten de terreingrens van het bedrijventerrein. Transportassen liggen niet per definitie op bedrijventerreinen. Het maximaal aantal slachtoffers van 10 houdt in dat er binnen 150 meter van het tankstation slechts enkele personen aanwezig mogen zijn.

10. Provinciale wegen

a) Huidige karakteristiek

Alphen aan den Rijn wordt aan drie zijden begrensd door provinciale wegen. Aan de zuidzijde door de N11 een de oost en noordzijde door de N207. Via deze wegen worden gevaarlijke stoffen getransporteerd. Het transport van gevaarlijke stoffen over de N207 is minder intensief dan over de N11.

Voor de ontwikkeling van bedrijventerrein De Schans, aan de zuidzijde van Alphen aan den Rijn zijn de risico's die het transport van gevaarlijke stoffen over de N11 veroorzaakt onderzocht (Cauberg Huygen, februari 2008). Het onderzoek wijst uit dat het transport van gevaarlijke stoffen geen 10^{-6} contour genereert buiten de N11. Het groepsrisico bedraagt 0,004 maal de oriëntatiewaarde.

b) Visie op de toekomst

Aan de oostkant van Alphen aan den Rijn, tussen de Gouwe, de Rijn en de N11, komen nieuwe bedrijventerreinen. Het is de bedoeling dat de langs de provinciale wegen en langs de Gouwe kantoorgebouwen komen. Een deel van het bedrijventerrein is bestemd voor de OTA. De mogelijkheid bestaat dat op het OTA terrein en op de rest van het bedrijventerrein handelingen met gevaarlijke stoffen verricht gaan worden. Het transport van gevaarlijke stoffen over de weg zal de komende decennia toenemen. Zie ook onderdeel 3.

c) Invulling externe veiligheid

De bevolkingsdichtheid langs de wegen zal toenemen en daarmee ook de hoogte van het groepsrisico. Inmiddels zijn risicoberekeningen uitgevoerd voor het transport van gevaarlijke stoffen over de N11 en de N207.

De QRA's laten zien dat in er de huidige situatie geen PR 10^{-6} contour is buiten de weg. De oriëntatie-waarde voor het GR wordt niet overschreden. Ook in de toekomst na de ontwikkeling van de bedrijven-terreinen, zal dit niet het geval zijn.

d) Relatie met EV-visie

Volgens de risicoberekening voor bedrijventerrein de Schans is het maximaal aantal slachtoffers 27 bij een volledig gevuld bedrijventerrein De Schans. Het aantal slachtoffers in woongebieden is niet apart berekend.

De berekening voor Limes en Steekterpoort geeft voor de huidige situatie een maximum aantal slachtoffers van 40 voor de N11 en 200 voor de N207. In de toekomst neemt het maximum aantal slachtoffers toe.

Het maximum aantal slachtoffers in de huidige situatie is groter dan 10. Dit aantal zal na de ontwikkeling van de bedrijventerreinen Steekterpoort 1 en 2 toenemen.

De toename wordt veroorzaakt door de nieuwe bedrijventerreinen en door de toename van het transport van gevaarlijke stoffen: de autonome groei en de eventuele groei als gevolg van de OTA.

Aan het streefbeeld, maximaal 10 slachtoffers in woongebieden wordt voor wat betreft de N207 niet voldaan. Zie onderdeel 3 voor een nadere beschouwing van de risico's van de N207 en N11 in Steekterpoort en Limes.

11. Aardgasleidingen

a) Huidige karakteristiek

Over het grondgebied van Alphen aan den Rijn lopen 3 ondergrondse hogedrukaardgasleidingen. Twee van deze leidingen lopen in het buitengebied langs de rand van de bebouwing van Alphen aan den Rijn. Leiding 1 loopt evenwijdig aan de N11 van oost naar west door de gemeente. Leiding 2 loopt grofweg noord-zuid door de gemeente langs de Compierekade.

Leiding 3 is een aftakking van een van deze leidingen en loopt vanaf de kruising N11-Leidse Schouw naar het NUON-terrein aan de Prins Bernhardlaan. Het laatste deel van deze leiding loopt door een woonwijk en vlak langs de brandweerkazerne.

Voor een klein gedeelte van deze leidingen is een GR-berekening uitgevoerd.

b) Visie op de toekomst

De gemeente heeft geen zeggenschap op de loop van deze leidingen. De loop van deze leidingen moet als een gegeven beschouwd worden. Bij toekomstige ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met de risico's die aan deze leidingen verbonden zijn.

Toekomstige ontwikkelingen waarbij met deze leidingen rekening gehouden moet worden, zijn de ontwikkeling van Hoorn-West tussen Leidse Schouw en Hoorn-West, incl. halte RijnGouwelij, de verdere invulling van industrieterrein De Schans2 en met de ontwikkelingen langs leiding 3, bijv. in de Stationsomgeving. Volgens het geldende bestemmingsplan kunnen in de Stationsomgeving binnen het onderzoeksgebied van leiding 3 kantoor- en/of woongebouwen gerealiseerd worden.

c) Invulling externe veiligheid

Doordat deze leidingen voor het grootste gedeelte in het buitengebied van de gemeente lopen, is de invloed van deze leidingen op ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente gering. Daar waar ontwikkelingen gepland zijn, dient een beoordeling van de risico's plaats te vinden. Indien nodig moet een berekening van het groepsrisico uitgevoerd worden.

Leiding 3 loopt langs en gedeeltelijk door de woonomgeving. Deze leiding loopt op korte afstand (ca. 3,5 m) langs een woongebouw. Ook de brandweerkazerne ligt binnen 10 meter van deze leiding. Verder kunnen in de Stationsomgeving binnen het onderzoeksgebied van deze leiding van 95 meter volgens het bestemmingsplan meerdere kantoor- en/of woongebouwen gebouwd worden.

Voor deze leiding zijn nog geen groepsrisicoberekeningen uitgevoerd. Vanwege de huidige situatie en vanwege de nieuwe ontwikkelingen is het zinvol om een groepsrisicoberekening uit te voeren, specifiek voor het gedeelte dat door de woonomgeving loopt.

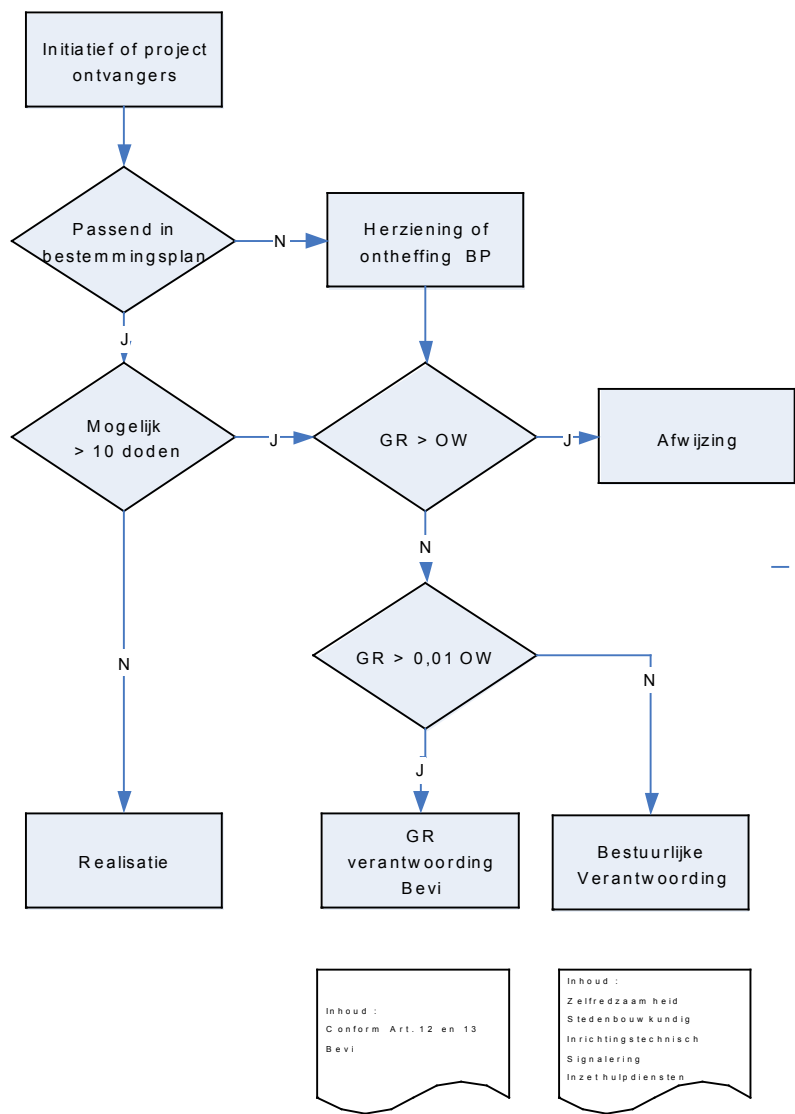
d) Relatie met EV-visie

De aardgasleidingen zijn een gegeven, maar voldoen eigenlijk niet aan de streefbeelden van de visie. De aardgasleidingen liggen in zowel GG-b, GG-t, BT-a en WG. Volgens de visie vallen aardgasleidingen in GG-t. Volgens de visie geldt voor de aardgasleidingen aan weerszijden een zone van 50 meter die als GG beschouwd wordt. Dit houdt in dat kwetsbare objecten met verminderd zelfredzame personen binnen deze zone niet toegelaten worden.

Bijlage 4: Werkwijze bij behandeling van EV relevante aanvragen

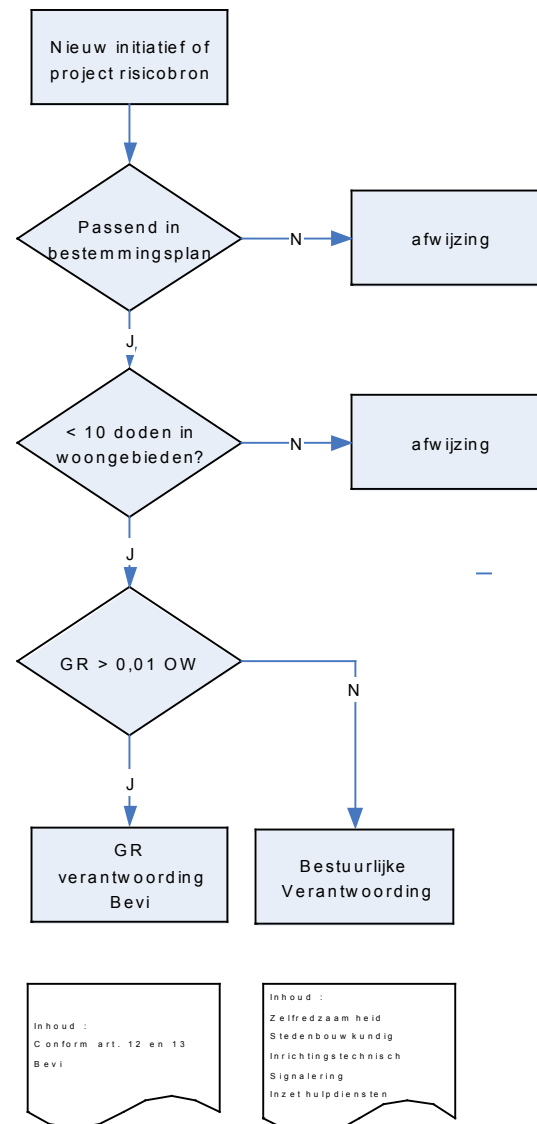
Deze bijlage geeft een schematisch overzicht van het beleid en de werkwijze die de gemeente Alphen aan den Rijn zal volgen bij het behandelen van nieuwe aanvragen die betrekking hebben op ontwikkelingen bij de bron of bij ontvangers.

Situatie: er wordt een initiatief of verzoek gedaan om (nieuwe) kwetsbare objecten te ontwikkelen

Opmerking:
De GR verantwoording is (uiteraard) ook een bestuurlijke verantwoording. Wanneer het GR < 0,01 OW wordt deze bestuurlijke verantwoording uitgevoerd conform deze beleidsvisie.

Situatie: er wordt een initiatief of verzoek gedaan om een nieuwe risicobron toe te staan.

Situatie: er wordt een initiatief voorgesteld vanuit een bestaand bedrijf of bestaande bron

